

FÖRSLAG

TILL

LAG OM RÄTT TILL JAGT

SAMT TILL

JAGTSTADGA

OCH ANDRA DERMED SAMMANHÄNGANDE FÖRFATTNINGAR,

AFGIFNA AF

DE DERTILL FÖRORDNADE KOMITERADE.

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-AKTIEBOLAG
1898.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

ADMISSIONS

OFFICE OF ADMISSIONS

CHICAGO, ILLINOIS

Till Herr Statsrådet och Chefen för Kongl. Finansdepartementet.

Sedan Kongl. Maj:t den 14 sistlidne januari bemyndigat Herr Statsrådet att för vidtagande af revision af gällande jagtstadga dels i syfte, att de bestämmelser, som vore af allmän lags natur, blefve i en särskild lag sammanfattade och sålunda fullständigt skilda från de ekonomiska och administrativa föreskrifterna i ämnet, dels ock för åstadkommande af de ändringar i nämnda stadga, som ur jagtvårdssynpunkt kunde finnas erforderliga, tillkalla ett antal af högst sex personer, hvilka skulle hafva att utföra detta uppdrag enligt de närmare föreskrifter, Herr Statsrådet egde meddela, har Herr Statsrådet genom skrivelser den 20 i samma månad uppdragit åt undertecknade att deltaga i beredningen af förenämnda fråga, hvarjemte Herr Statsrådet vid vårt sammanträde inför Herr Statsrådet den 25 samma Januari anmodat undertecknad, Isberg, att bland komiterade vara ordförande.

För utförande af det lemnade uppdraget sammanträdde komiterade första gången den 26 i förenämnda månad och antogo dervid till sekreterare v. Häradshöfdingen, D:r Ludvig Sandberg. Sedermera har komitéarbetet nästan oafbrutet fortgått och numera fullbordats.

Utöfver nämnda uppdrag har emellertid Herr Statsrådet genom remiss den 14 nästlidne Mars anmodat komiterade att afgifva yttrande öfver följande till Kongl. Finansdepartementet inkomna underdåniga framställningar, nemligen

1:o) af Södermanlands läns landsting angående dels förbud tills vidare mot fångande eller dödande inom länet af elgkor och årskalfvar efter elg, dels ock förbud mot jagt inom länet efter rapphöns för tiden från och med den 1 Januari till och med den 10 September samt från och med den 1 November till och med den 31 December;

2:o) af Upsala läns landsting angående förbud för en tid af fem år mot fångande eller dödande inom länet af årskalf efter elg;

3:o) af Örebro läns landsting om förbud tillsvidare mot fångande eller dödande inom länet af under året född elgkalf;

4:o) af Jemtlands läns landsting angående totalförbud mot jagt å elg inom länet för åren 1897, 1898 och 1899;

5:o) af Vesternorrlands läns landsting angående totalförbud mot jagt å elg inom länet till den 1 September 1901;

6:o) af Vermlands läns landsting angående totalförbud mot jagt och fångst af rådjur inom länet för en tid af fem år från och med år 1898;

7:o) af Kalmar läns södra landsting angående förbud för åren 1897—1901 mot jagt å rådjur inom länet under andra tider än från och med den 1 September till och med den 30 Oktober; samt

8:o) af Skaraborgs läns landsting angående förbud för åren 1898—1902 mot jagt å rådjur inom länet, utom å Halle- och Hunneberg, under andra tider än September och Oktober månader.

I anledning af berörda framställningar afgåfvo komiterade den 20 sistlidna April det begärda yttrandet; och få komiterade nu, till fullgörande af först omförmälda uppdrag, äran härmed öfverlemna af komiterade utarbetade förslag till

1:o) Lag om rätt till jagt;

2:o) Jagtstadga;

3:o) Lag om tillägg till lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 April 1889;

4:o) Lag om ändring af 24 kap. 13 § Strafflagen;

5:o) Kungörelse om hvad vid utfärdande af jagtpass är att iakttaga samt om redovisning af influtna afgifter för dylika pass;

jemte tillhörande formulär samt motiv till förslagen.

Stockholm den 12 Maj 1898.

PAUL ISBERG.

J. GRIPENSTEDT.

G. HOLMERZ.

L. M. KRUSE.

EMIL SJÖBERG.

TAGE THOTT.

Ludvig Sandberg.

Förslag

till

Lag

om rätt till jagt.

Med upphäfvande af hvad jagtstadgan den 21 Oktober 1864 innehåller om jagträtt och andra jagten rörande ämnen, i afseende å hvilka föreskrifter här nedan meddelas, förordnas som följer:

Om den som jagträtt tillkommer.

1 §.

Å kronans hägnade jagtparker och djurgårdar, å mark, hörande till de kungliga lustslotten och andra till Konungens disposition ställda lägenheter, å kungsgårdar, kungsängar, kronoparker och all annan kronan tillhörig, odisponerad mark, äfvensom å häradsallmänningar, ehvad de stå under allmän vård eller under menigheters gemensamma förvaltning, tillkommer jagträtten kronan.

2 §.

1 mom. Jagten å berörda marker utöfvas af Konungen sjelf och chefen för hans hofjägeristat jemte dem, som vid sådana tillfällen äro följaktige; dock må jagt å samma marker med undantag af dem, som äro ställda till Konungens disposition, der Konungen om jagten särskildt förordnar, utöfvas jämväl af medlem af Kongl. huset, af chefen

för domänstyrelsen, äfvensom af landshöfdingarne, hvar och en inom sitt län, jemte dem, som dessa personer åtfölja, samt af de vid skogsstaten och skogsläroverken anställde tjenstemän, hvar inom sitt tjenstgöringsområde.

Betjente vid skogsstaten och skogsläroverken ega att å de marker, som stå under deras bevakning, anställa jagt efter skadliga rofdjur samt, med domänstyrelsens för viss tid eller tillsvidare lemnade tillåtelse, äfven efter annat vildt eller vissa arter deraf.

Utan Konungens särskilda tillstånd får dock ej å någon af ofvan omförmälda marker jagt utöfvas efter elg, hjort, rådjur, vildren eller svan.

2 mom. För nyttigt villebråd, som fälles å förenämnda marker med undantag af dem, som äro ställda till Konungens disposition, skall ersättning af den jagande till statsverket utgifvas efter det värde, domänstyrelsen för hvarje särskildt slag af sådant villebråd bestämmer; dock att dylik ersättningsskyldighet icke åligger skogsstatens och skogsläroverkens tjenstemän och betjente i afseende å villebråd, som af dem fälles å deras tjenstgöringsområden och för eget behof användes.

3 §.

I öfrigt har enhvar, som jord eger, rätt till jagten derå. Enahanda rätt tillkommer boställshafvare och kronohemmansåbo å boställets eller kronohemmanets egor, delegare i sockenallmänning, byaskog eller dylik samfäld mark å densamma, allmänna inrättningar å jord, som under dem lyder, samt städerna å deras mark. Afgärda by hafve jagträtt allenast å sina egor inom hank och stör.

Egare af jernväg eller kanalverk må dock ej å område, som af jernvägslinien eller kanalen upptages, utöfva jagt utan tillstånd af den eller dem, som innehafva jagträtten å marken derintill.

4 §.

På oafvittrad skog samt kronan vid afvittring i de norra länen tillfallen öfverloppsmark, äfvensom i skärgård på klippor och skär, som ej lyda till visst hemman, samt ute på öppna hafvet vare jagten tills vidare fri för hvarje svensk undersåte.

Dock må å öfverloppsmarkerna icke utan Konungens särskilda tillstånd jagt efter elg anställas.

5 §.

Å jord, som åt någon till bruk upplåtes, tillhöre jagträtten brukaren, der ej annorlunda aftalas.

6 §.

Är genom urminnes häfd eller genom särskildt stadgande, dom eller skattläggning eller på annat lagligt sätt annorledes bestämdt om jagträtten å ett eller annat ställe, än i denna lag sägs, vare det gäl-
lande.

7 §.

Om lapparnes rätt till jagt i vissa delar af riket gälle hvad sär-
skildt är stadgadt.

8 §.

Å mark, hvilken såsom tvistig blifvit stäld under förbud, må icke
någon af de tvistande utan öfverenskommelse jaga annat än skadliga
rofdjur.

9 §.

Aftal, hvarigenom någon till annan upplåter sin jagträtt, gälle ej
för längre tid än 10 år i annat fall, än då jagträtten åtföljer nyttjande-
rätten till jorden.

Å samfäld mark må ej en delegare utan samtycke af de öfriga
gifva annan lof att jaga.

10 §.

Hvar, som under utöfning af loffig jagt sårar villebråd så, att det
faller å annans mark inom 100 meter från rågången, må detsamma till-
varataga och behålla. Är det elg, hjort, rådjur eller vildren, må den
jagande dock icke från stället bortföra djuret utan i närvaro af två
vittnen, och vare dessutom skyldig att sist å andra dagen, sedan djuret
fäldes, om förhållandet underrätta jagträttsinnehafvaren eller, om det ej
kan ske, den, som innehar marken, eller någon af deras folk. Försummar
den jagande att iakttaga något af hvad sålunda föreskrifvits, varde an-
sedd såsom den, der olofigen jagat å annans mark.

Der någon å egen mark eller der han eger lof att jaga drifver

upp björn, varg, lo eller järf, ege han att jagten in på annans egor fullfölja.

11 §.

Har någon ringat björn i ide, hafve ensam rätt att jagten fullfölja, och må ej annan, med vetskap att björnen är ringad, djuret ur idet uppskrämma.

Vill man å annans mark eljest jaga björn eller anställa jagt efter varg, lo eller järf, tillsäge hvarje gång förut den, som jagträtt å marken eger, och hafve denne, der något af nämnda djur bevisligen i trakten sig uppehållit, icke makt att jagten hindra, utan tage del deri, eller ege den, som tillsade, att ändock jaga och behålla de rofdjur af nämnda slag, han dervid kan komma att fälla.

12 §.

Träffar någon tillfälligtvis, ehvar det vara må, björn, varg, lo, järf eller säl, då må han det djur fälla och behålla. Inkommer annat rofdjur, som skadligt är, i gård eller trädgård, hafve den, som i gården bor eller trädgården innehafver, så ock deras folk enahanda rätt, oafsedt hvem jagträtten i öfrigt tillkommer.

Till skadliga rofdjur räknas björn, varg, lo, järf, räf, mård, utter, säl, örn, berguf, hök och falk.

Om jagtpass.

13 §.

1 mom. Med de undantag, hvarom nedan sägs, skall en hvar, som utöfvar jagt med skjutvapen, vara försedd med jagtpass, innehållande uppgift å den jagandes namn, yrke och hemvist samt bevis att han erlagt i mom. 2 af denna § föreskrifven passafgift.

2 mom. Jagtpass meddelas den, som dertill anmäler sig, mot följande afgifter:

- a. för pass, gällande inom riket i dess helhet under ett kalenderår 25 kronor.

- b. för pass, gällande inom visst län eller, der län är deladt i landstingsområden, inom visst landstingsområde för samma tid 10 kronor.
- c. för pass, gällande inom visst län eller landstingsområde för en tid af tre dagar 3 „

Utländning erlägger i hvarje af dessa fall dubbel afgift.

3 mom. Jagtpass, som afser jagt inom riket i dess helhet, utfärdas af Konungens Befallningshafvande i det län, der vederbörande är bosatt, eller, om han är bosatt i Stockholm, af Konungens Befallningshafvande i Stockholms län. Utländning ege anmäla sig för erhållande af dylikt pass hos Konungens Befallningshafvande i det län, der han för tillfället uppehåller sig.

Pass, gällande för visst län eller landstingsområde, utfärdas af Konungens Befallningshafvande i länet.

4 mom. Afgift för jagtpass skall, efter afdrag af kostnaden för passblanketts anskaffande, tillfalla landstingskassan i det län, der passet utfärdats, för att efter landstingets bestämmande användas till premier för rofdjurs dödande, belöningar åt jagtbevakning eller annat jagtvårdsändamål. Är län deladt i särskilda landstingsområden, varde inom länet influtna afgifter för pass, gällande inom hela riket, lika fördelade mellan de särskilda landstingens kassor, och öfriga passavgifter tillfalle det landsting, för hvars område passet är utfärdadt. Afgift för pass, som kan varda utfärdadt för jagt inom det till Stockholms stad hörande område, tillfalle staden.

5 mom. Närmare föreskrifter om hvad vid utfärdande af jagtpass är att iakttaga samt om redovisning för influtna passavgifter meddelas af Konungen.

14 §.

De i 13 § gifna bestämmelser rörande jagtpass gälla ej för Konungen eller medlemmar af Kongl. huset.

Från skyldighet att utlösa jagtpass äro vidare befriade:

1. De i 2 § omförmälda embets- och tjenstemän samt betjente, såvidt angår jagt å de i sanma § angifna marker, äfvensom elever och lärlingar vid statens skogsläroverk i fråga om jagt, som af dem för deras utbildning utöfvas å de under läroverkens vård och förvaltning ställda skogar;

2. Jagträttsinnehafvare, som i 3 och 5 §§ omförmälas, vid jagt

å mark, der jagträtt enligt samma §§ dem tillkommer. Enahanda befrielse från skyldighet att utlösa jagtpass tillkomme hemmavarande medlem af sådan jagträttsinnehafvares familj, äfvensom i hans tjenst anställd jägare eller skogsvaktare.

I öfrigt ege bestämmelserna om jagtpass icke tillämplighet i afseende å

jagt inom Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker,
jagt efter sträckande sjöfogel och säl i skärgården,
eller jagt, som omförmäles i 4, 7, 8, 11 och 12 §§.

15 §.

Jagtpass skall under jagt medföras, och vare den jagande skyldig att på anmaning af egare eller brukare af marken, der jagten drifves, innehafvaren af jagträtten derstädes eller någon af deras folk, tjänsteman eller betjent vid skogsstaten, allmän åklagare eller annan kronobetjent passet genast uppvisa.

16 §.

Jagtpass får ej öfverlätas eller till annan för begagnande utlemnas. Sker det, vare passet förverkadt.

Särskilda bestämmelser.

17 §.

Jagträttsinnehafvare vare underkastad de villkor och inskränknin-
gar i fråga om jagts utöfvande, som i denna lag stadgade finnas eller
för villebrådsstammens fredande eller annat jagtvårdsändamål i särskild
ordning föreskrifvas.

18 §.

Utan vederbörandes särskilda tillstånd må jagträttsinnehafvare icke söka efter vildt eller eljest öfva jagt i annans gård eller trädgård, eller å annans med säd eller gräs besådda åker under tiden från och med den 1 maj, till dess grödan är afmejad; och vare vid jagt å område, som af annan innehafves, den jagande alltid skyldig att ersätta skada, som af honom förorsakas, vare sig å mark, hägnad eller annat.

19 §.

Ingen må skrämma eller drifva till sig vildt från annans mark. Ej heller vare det tillåtet att uppsätta bulvan för fogelskytte närmare annans rågång än 200 meter.

20 §.

Å jagtområde, till hvilket icke hör större sammanhängande areal än 50 hektar, ege jagträttsinnehafvaren icke idka jagt efter elg vidare, än att ett dylikt djur om året må fallas.

21 §.

Ej må någon utan lof färdas med skjutgevär öfver annans mark utom på derstädes befintliga vanliga vägar, der ej sådant sker för färd till eller från egen jagtmark, till hvilken väg ej finnes, eller omständigheterna eljest göra uppenbart, att han är stadd i lofliga ärenden. Hund, som åtföljer, skall hållas kopplad.

22 §.

Lös hund må ej medtagas eller insläppas i annans hägnade jagtpark eller djurgård. Sker det, vare hunden förverkad.

23 §.

Löper hund eljest lös å annans än sin egares mark, der villebråd finnes, hafve den, som jagträtt der eger, våld att hunden upptaga; dock åligge honom att derom ofördröjligen tillsäga egaren eller, derest denne ej är känd, låta kungöra i närmaste kyrkor och i tidning inom orten. Vill egaren återfå hunden, löse den med 5 kronor eller, der det oftare sker, 10 kronor jemte ersättning för hvarje gång för hundens föda och öfriga kostnader. Har egaren ej utlöst hunden inom åtta dagar efter erhållen tillsägelse om dess upptagande eller inom sextio dagar från det kungörelse varit uppläst och i tidning införd, vare hunden förverkad och tillfalle upptagaren. Vill denne hellre taga lösen, vare hundens egare skyldig att sådan efter förut angifna grunder utgifva; dock bör talan derom instämmas inom 30 dagar, efter det hunden varit att anse såsom förverkad.

Hvad i denna § är stadgadt gälle ej om vallhund, som åtföljer renhjord eller annan boskapshjord.

24 §.

Katt, som anträffas i skog eller hage, eller å annan mark på längre afstånd än 200 meter från bebodt hus, må saklöst dödas.

Om ansvar för öfverträdelse af denna lag och om åtal.

25 §.

Jagar någon olofligen på annans mark, straffes efter allmänna strafflagen och vare, der han tillika gjort sig skyldig till öfverträdelse af de angående jagtpass meddelade föreskrifter, jemväl underkastad särskildt ansvar enligt 27 §.

År jagtpass för den jagande utfärdadt, vare det förbrutet. Har han vid jagten fångat eller dödat djur, vare derjemte det förverkadt. Kan djuret ej tillrättaskaffas eller till följd af förskämning ej användas, då skall dess värde ersättas, och tillfalle djuret eller dess värde jagträttens innehafvare eller, om djuret fälts å mark, derå jagträtten är kronan förbehållen, åklagaren.

26 §.

Anträffas å bar gerning den, som olofligen jagar å annans mark, hafve den, som jagträtt der eger, så ock markens innehafvare samt deras folk rätt att från honom taga, utom det förverkade villebrådet och jagtpass, bössa, jagtredskap och hundar till vedermäle och pant samt sådant behålla, till dess säkerhet blifvit stäld för böter, skadestånd och annan ersättning, hvartill han kan kännas skyldig. År kronan jagträttsinnehafvare, hafve tjenstemän och betjente vid skogsstaten eller skogsläroverken samt allmän åklagare enahanda rätt.

27 §.

Öfvar någon jagt med skjutvapen utan att hafva utlöst jagtpass, då sådant, enligt hvad ofvan är sagdt, bort ega rum, böte från och med fem till och med ett hundra kronor och vare dessutom skyldig att utgifva dubbla beloppet af den passafgift, som lägst bort erläggas.

För underlåtenhet att vid jagt medföra utlöst jagtpass eller vägran att på anmodan af den, som vederbör, uppvisa detsamma, vare straffet böter från och med fem till och med tjugu kronor.

28 §.

Skrämmer eller drifver någon till sig vildt från annans mark eller öfverträder förbud, som i 21 § sägs, och är förseelsen ej att hänföra till oloflig jagt å annans mark; eller bryter någon eljest mot hvad i denna lag är föreskrifvet, böte från och med fem till och med ett hundra kronor och vare tillika pligtig att ersätta skadan.

29 §.

Öfverträdelser af denna lag, hvilka blott förnärma enskild persons rätt, må icke åtalas af annan än målsegaren. Sker intrång i den rätt, som kronan tillkommer, ege tjenstemän och betjente vid skogsstaten och skogsläroverken jemte allmän åklagare att derå tala, och njute de enahanda hägn och vitsord, som enligt lag och särskilda författningar tillkomma dem, hvilka Konungens, dess embetsmäns eller rättens ärenden gå.

Andra öfverträdelser, som i denna lag äro belagda med ansvar, tillhör det ofvan omförmälde tjenstemän och betjente samt allmän åklagare att beifra; och vare i öfrigt enhvar berättigad att dylika öfverträdelser åtala.

30 §.

Böter, som efter denna lag ådömas, skola fördelas sålunda, att två tredjedelar tillfalla åklagaren och en tredjedel den kommun, der öfverträdelsern egt rum. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

I händelse af bristande tillgång förvandlas böterna efter allmän strafflag.

På lika sätt, som ofvan är sagdt om böter, fördelas afgift, som någon enligt 27 § dömes att utgifva.

Denna lag träder i kraft den 1 Januari 19 . . ; kommande dock hvad om jagträtt i 5 § är stadgadt icke att gälla om brukare, till hvilken jord är upplåten före utfärdandet af jagtstadgan den 21 Oktober 1864.

Förslag

till

Jagtsstadga.

1 §.

1 mom. Jagt efter nedannämnda slag af djur vare tillåten allenast under följande

Jagttider:

För däggdjur:

elg: från och med den 1 September till och med den 15 September;
kronhjort: från och med den 16 Augusti till och med den 30 November;
dofhjort och vildren: från och med den 1 September till och med den 31 December;
rådjur: från och med den 1 September till och med den 31 December;
 varande i Malmöhus och Christianstads län jagt dessutom tillåten å råbock från och med den 16 Juni till och med den 30 Juni;
hare: från och med den 16 Augusti till och med Februari månads utgång;

För foglar:

hjerpe, ripa, tjädertupp och orrtupp: från och med den 16 Augusti till och med Februari månads utgång;
tjäderhöna och orrhöna:
 i Jemtlands län samt Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker från och med den 16 Augusti till och med Februari månads utgång;
 i öfriga delar af riket från och med den 16 Augusti till och med den 31 Oktober;
rapphöns: i Malmöhus, Christianstads och Hallands län från och med den 16 September till och med den 15 November;
 i öfriga delar af riket från och med den 16 September till och med den 31 Oktober;

fasan: från och med den 16 Oktober till och med den 31 Januari;
morkulla: från och med den 16 Maj till och med den 31 December;
gräsand, skedand, bläsand, ärta, kricka, stjertand, snatterand, grafand, brunand och *beckasin*:

- i Malmöhus, Christianstads, Hallands och Blekinge län från och med den 16 Juli till och med den 31 December;
- i öfriga delar af riket från och med den 1 Augusti till och med den 31 December;

svan: från och med den 1 Augusti till och med Februari månads utgång;

ejder: från och med den 1 Juli till och med den 30 April; dock att gammal ejderhona (åda) må jagas endast från och med den 1 September till och med den 15 April, samt årsunge af ejder först från och med den 1 September;

svärta, sjöorre, knipa, vigg och *bergand*: från och med den 1 Augusti till och med den 30 April.

2 mom. Om fridlysning af hval är särskildt stadgad.

2 §.

Ägg af de enligt nästföregående § fridlysta foglar må icke ur deras bon tagas eller förstöras.

Ej heller vare det tillåtet att från nyttigt vildt, som icke fridlyst är, taga ungar eller ägg, der det ej sker för studier eller annat nyttigt ändamål.

3 §.

I hägnad jagtpark eller djurgård må den, som jagträtt der eger, alla tider af året jaga villebråd, som genom hägnaden hålles instängdt.

4 §.

Under fridlysningstid må fridlyst villebråd icke till salu utbjudas, köpas, emottagas, från ort till annan forslas eller från utrikes ort införas längre än fjorton dagar, räknadt från fridlysningstidens inträdande; ej heller må sådant villebråd tidigare än å andra dagen efter fridlysningstidens utgång salubjudas eller köpas. Äro fridlysningstiderna olika för särskilda delar af landet, skall, i fråga om detta förbuds tillämpning å viss ort, den der gällande fridlysningstid vara bestämmande.

I Malmöhus och Christianstads län må råbock ej till salu utbjudas eller eljest med dylikt djur tagas befattning, som ofvan sägs, under tid, då sådant der är förbjudet i afseende å rå, med mindre djuret är

ostyckadt eller eljest i sådant skick, att kännetecken på könet är förhanden.

Förbud, hvarom i denna § är sagdt, afser ej konserveradt kött af matnyttigt vildt eller servering af anrättadt vildt till förtäring, eller lefvande vildt, som bevisligen lagligen infångats eller från utlandet införts.

Ej heller utgör förbudet hinder för forsling eller försäljning af villebråd, som fälts i hägnad jagtpark eller djurgård eller ock efter 10 eller 11 § förverkats, dock att i dessa fall af kronobetjent eller tjensteman eller betjent vid skogsstaten utfärdadt intyg om platsen, der djuret fälts, eller bevis, att detsamma förverkats, bör, vidfäst djuret, åtfölja.

5 §.

Om undantag i särskildt fall för vetenskapligt eller annat dermed jemförligt ändamål från de i 1, 2 och 4 §§ meddelade bestämmelser må ansökan göras hos Konungen.

6 §.

1 mom. Spjut eller skjutvapen må icke gillrade användas såsom jagtmedel.

2 mom. Annan för menniskor eller husdjur farlig jagtanstalt, såsom grop, sax eller stång, må icke inrättas eller utsättas närmare farväg eller annans boningshus än 200 meter och ej heller af någon begagnas å annans mark utan tillstånd af markens innehafvare samt den, som jagrätten der eljest må tillkomma.

3 mom. Å samfäld mark må jagtanstalt, som i 2 mom. omförmäles, icke under tiden mellan den 31 Maj och den 1 Oktober utsättas eller, dessförinnan utsatt, qvarlemnas, så framt icke alla delegarne der till gifvit lof, samt anstalten är med fälda träd eller annan stängsel så omgärdad, att kreatur derifrån afhållas.

4 mom. Hvad i 2 mom. är stadgadt om användande af der nämnda jagtanstalter gälle äfven om utläggande af förgiftadt lockbete; och må sådant lockbete icke såsom fångstmedel begagnas under tiden emellan den 31 Mars och den 1 November och ej heller å samfäld mark utläggas utan samtycke af alla delegarne.

5 mom. Den, som vill begagna jagtanstalt, hvarom i 2 mom. sägs, eller utlägga förgiftadt lockbete, vare skyldig att låta derom, med uppgift om platsen, der det skall ske, söndagen förut uppläsa kungörelse i närmaste kyrkor. Göre ock, der fångstmedlet är förgiftadt lock-

bete, innan det utlägges, anmälan om förhållandet hos vederbörande länsman eller polismyndighet och uppvisade dervid, i händelse gifvet är sådant, att, enligt hvad särskildt är stadgadt, Konungens Befallningshafvandes tillstånd till dess användande erfordras, behörigt tillståndsbevis samt styrke tillika, att kungörelse i föreskrifven ordning egt rum.

Nyttjas fångstmedel, som i detta mom. afses, längre tid fortfarande å samma ställe, skall kungörandet en gång i hvarje månad förnyas.

7 §.

Snaror eller finare giller må icke för fångande af vildt begagnas utom Jemtlands län samt Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker och icke heller der under tider, då hare och skogsfogel äro fridlysta.

Elg må ej jagas under skidlöpande eller fångas i grop.

Jagt vid bloss vare förbjuden.

Begagnande af nät för fångst af raphöns vare i allmänhet icke tillåtet; dock ege Konungens Befallningshafvande för visst fall lemna jagträttsinnehafvare, som åstundar i jagtvårdsändamål infånga dylikt villebråd, tillstånd att använda nämnda fångstmedel.

8 §.

1 mom. Från och med den 1 Mars till och med den 15 Augusti må hund icke begagnas till annan jagt än dels efter björn, varg, lo eller järf, när något af dessa djur bevisligen uppehållit sig i trakten, dels vid stränder af sjö eller vattendrag och å kärrmark från och med den 16 Juli i Malmöhus, Christianstads, Hallands och Blekinge län samt från och med den 1 Augusti i öfriga delar af riket.

2 mom. Hund, som har för vana att kringströfva i skog eller mark, skall af egaren hållas instängd eller eljest under sådan vård, att dylikt kringströfvande förhindras.

§ 9.

Den, som dödar rofdjur af nedannämnda slag, erhåller af allmänna medel i belöning:

för varg	50 kronor.
» lo eller järf	25 »

För unge af dessa rofdjur erhålles lika mycket som för fullvuxet djur af samma slag.

Vill någon erhålla sådan belöning, uppvisade huden af rofdjuret för kronofogde, länsman eller ordförande i kommunalstyrelse, tage hans

intyg, hvilket utan lösen utfärdas, att djuret dödats inom riket, samt att djurets öron blifvit i hans närvaro afskurna, och hafve sedan rätt att hos närmaste kronouppbördsman eller Konungens Befallningshafvande uppbara den utfästade belöningen.

I afseende på utbetalning af sådan belöning eger intyg, som af föreståndare för zoologiskt museum vid rikets universitet eller högskolor eller af vederbörande intendent vid zoologiska riksmuseum meddelats derom, att till musei samlingar i ostympadt skick aflemnats rofdjur af något bland nyssnämnda tre slag, enabanda kraft och verkan, som enligt nästföregående stycke tillkommer der omförmälda intyg om att sådant rofdjurs öron blifvit i vederbörandes närvaro afskurna.

10 §.

Jagar någon villebråd under tid, då sådant är förbjudet, böte från och med tio till och med fem hundra kronor, och vare, der jagtpass för den jagande utfärdats, detsamma förbrutet. Har djur vid jagten blifvit dödadt eller fångadt, vare äfven det förverkadt.

Var det elg, som under förbjuden tid dödats, sårats eller fångats, må böterna ej sättas lägre än ethundrafemtio kronor.

11 §.

Den, som emot stadgandet i 4 § till salu utbjuder, köper, emottager, från ort till annan forslar eller från utrikes ort inför villebråd, böte från och med tio till och med tvåhundra kronor, och vare äfven i detta fall villebrådet förverkadt.

12 §.

Underlåter egare af hund, som har för vana att kringströfva, att om hunden taga vård, på sätt i 8 § 2 mom. föreskrifves, och anträffas hunden lös i mark eller skog, der villebråd finnes, under tiden från och med den 1 Mars till och med den 15 Augusti i andra fall än i 8 § 1 mom. sägs; böte egaren från och med fem till och med femtio kronor.

Öfverträder någon eljest hvad i denna stadga föreskrifvet är, böte minst fem, högst ett hundra kronor.

I alla dessa fall vare den felande jemväl pligtig att ersätta skadan.

13 §.

Sker öfverträdelse, hvarom nu är sagdt, under utöfning af olofflig jagt å annans mark, varde, utom straff efter allmän lag för sistnämnda förbrytelse, särskildt ansvar för öfverträdelse af denna stadga den felande ådömdt.

14 §.

Anträffar någon å bar gerning den, som idkar jagt, hvilken i denna stadga förbjuden är, hafve rätt att från honom taga, utom förverkadt villebråd och jagtpass, bössa, jagtredskap och hundar till vedermäle och pant samt sådant behålla, till dess säkerhet blifvit stäld för böter, skadestånd och annan ersättning, hvartill han kan kännas skyldig.

15 §.

För förseelse, som begås af barn under femton år, svare fader, målsman eller husbonde, derest förseelsen skett med hans vetskap, och ej visas kan, att han gjort hvad på honom ankommit för att förekomma densamma.

16 §.

Tjenstemän och betjente vid skogsstaten och skogsläroverken samt allmän åklagare åligger det att beifra öfverträdelser mot denna stadga; och njute de enahanda hägn och vitsord, som enligt lag och särskilda författningar tillkomma dem, hvilka Konungens, dess embetsmäns eller rättens ärenden gå.

I öfrigt vare en hvar berättigad att dylika öfverträdelser åtala.

17 §.

1 mom. Böter, som efter denna stadga ådömas, fördelas sålunda, att två tredjedelar tillfalla åklagaren och en tredjedel den kommun, der öfverträdelsen egt rum. Finnes särskildt angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

I händelse af bristande tillgång förvandlas böterna efter allmän strafflag.

2 mom. Villebråd, som enligt 10 § förverkadt är, eller dess värde, derest djuret ej kan tillrättaskaffas, tillfalle åklagaren, der den, som innehar jagträtten, sjelf begått förseelsen eller är deri delaktig, men i

annat fall jagträttens innehafvare; dock må denne ej sätta sig i besittning af villebrådet utan i närvaro af två vittnen, och vare dessutom pliktig att ofördröjligen och sist inom en vecka efter besittningstagandet anmäla förhållandet hos allmänne åklagaren i orten, allt vid påföljd att eljest anses såsom den der tagit oloflig befattning med vildt på sätt i 4 § förmåles.

År villebråd enligt 11 § förverkadt, tillfalle djuret eller dess värde åklagaren.

Denna stadga träder i kraft den 1 Januari 1900.

Genom densamma sker ej ändring

i de tid efter annan utfärdade Kongl. Kungörelser, genom hvilka vissa slag af djur blifvit i särskilda delar af landet för all jagt fridlysta vare sig för vissa år eller tillsvidare, dock att sådan särskild fridlysningsbestämmelse, hvars giltighet icke blifvit begränsad till viss tid, skall, der ej dessförinnan annorlunda förordnas, upphöra att gälla vid utgången af år 1903;

i de uti nådiga Kungörelserna den 11 Juni 1887 och den 14 April 1893 innefattade bestämmelser, enligt hvilka jagt efter elg är tillåten under September månad å kronoparkerna Halle- och Hunneberg; eller i Kongl. Resolutionen den 25 Januari 1889 om rätt för Karlsö jagt- och djurskyddsförenings aktiebolag att å Stora Karlsö idka all slags jagt under alla tider af året;

skolande i fråga om forsling eller försäljning af elg, som fälts å berörda kronoparker äfvensom å kronoparken Edsmären, samt villebråd, som nedlagts å Stora Karlsö, enahanda bestämmelser gälla, som i sista stycket af 4 § i denna stadga äro föreskrifna i fråga om villebråd, som fällts i hägnad jagtpark eller djurgård.

Denna stadga verkar ej heller rubbning i hvad genom Kongl. Brefven till Skogsstyrelsen den 12 Februari 1869 och den 3 Maj 1870 förordnats om skyldighet för Konungens Befallningshafvande i vissa af rikets län att söka åvägbringa öfverenskommelser om fridlysning af vissa skärgårdstrakter för skyddande af ejderfogeln och dess ägg, eller uti de i dylika öfverenskommelser innefattade bestämmelser.

Deremot upphävas genom denna stadga såväl de delar af jagtstadgan den 21 Oktober 1864, hvilka icke blifvit upphäfdas genom lagen om rätt till jagt af denna dag, som ock hvad särskilda, här ofvan ej undantagna nådiga bref och författningar innehålla mot denna stadga stridande.

Förslag

till

Lag

*om tillägg till lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd
den 25 April 1889.*

Häriigenom förordnas, att till lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 April 1889 skall göras följande tillägg:

3 §.

Om tiden för beståndet af aftal, hvarigenom jagträtt upplåtes, är särskildt stadgad.

Förslag

till

Lag

om ändring af 24 kap. 13 § Strafflagen.

Härigenom förordnas, att 24 kap. 13 § Strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

För olöflig jagt å annans mark, som ej till jagtpark eller djurgård inhägnad är, bötes högst tvåhundra riksdaler.

Sker återfall i brottet, eller är dervid djur, som i 12 § 2 mom. sägs, fäldt, såradt eller fångadt; vare straffet böter, ej under tjugo riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.

Förslag

till

Kungörelse

om hvad vid utfärdande af jagtpass är att iakttaga samt om redovisning af influtna afgifter för dylika pass.

Häriigenom förordnas:

1 §.

Jagtpass skall utfärdas å tryckt blankett af rektangulär form, hållande i längd 12 centimeter och i bredd 8 centimeter samt i öfrigt öfverensstämmande med bifogade formulär Litt. A. B. och C.

2 §.

Passblanketter förfärdigas af fast och hållbart papper, uppklistradt å väf samt olika färgadt för hvarje särskildt slag af jagtpass sålunda, att blå blankett användes till pass, gällande inom hela riket, gul till pass, gällande inom visst län eller landstingsområde under ett kalenderår, samt vit blankett till pass, gällande inom visst län eller landstingsområde för tre dagar.

3 §.

Domänstyrelsen åligger att draga försorg om anskaffande af erforderligt antal passblanketter samt att, efter requisition, emot qvitto och godtgörelse för anskaffningskostnaden, tillhandahålla dem Konungens Befallningshafvande.

4 §.

Vid utfärdande af jagtpass skall Konungens Befallningshafvande å blanketten på vederbörliga ställen införa den persons för- och tillnamn yrke eller titel samt hemvist, för hvilken passet utfärdas, tid och ort för passets giltighet samt afgiftens belopp, hvarjemte, der sökanden är utländsk undersåte, jemväl detta bör angifvas. Å passet skall vidare antecknas det nummer, under hvilket passet införts i nedan omnämnda hos Konungens Befallningshafvande förda förteckning. Passet skall dagtecknas och underskrifvas af Konungens Befallningshafvande.

5 §.

Hos Konungens Befallningshafvande skall hvarje kalenderår föras förteckning, deri samtliga under året utfärdade jagtpass införas i särskildt för hvarje olika slag af pass fortlöpande nummerordning; och skall denna förteckning i öfrigt inrättas i öfverensstämmelse med bifogade formulär Litt. D.

6 §.

Hvarje år inom januari månads utgång skall Konungens Befallningshafvande till vederbörande landstingsbestyrelse insända redovisning för under nästföregående år influtna passafgifter och dervid jemväl öfverlemna det belopp i penningar, som, efter afdrag af kostnaden för passblanketternas anskaffande, bör landstinget tillkomma.

Litt. A.

N^o

Jagtpass

gällande inom hela riket

för:

.....

under år 19

Passafgiften kronor är erlagd.

läns landskansli d. 19

OBS! Detta jagtpass medför icke jagträtt, der sådan icke eljest enligt lag tillkommer passinnehafvaren.

OBS.!

Detta pass får ej överlåtas eller för begagnande till annan utlemnas.

Litt. B.

N^o.....

Jagtpass

gällande inom *län*

för:

under år 19

Passafgiften *kronor är erlagd.*

..... *läns landskansli d.* *19*

OBS.! *Detta jagtpass medför icke jagträtt, der sådan icke eljest enligt lag tillkommer passinnehafvaren.*

OBS!

Detta pass får ej överlåtas eller för begagnande till annan utlemnas.

Litt. C.

N ^o	Jagtpass
gällande inom	län
för:	
under tiden från och med d.	till och med d.
Passavgiften kronor är erlagd.	
..... läns landskansli d.	19

OBS! Detta jagtpass medför icke jagträtt, der sådan icke eljest enligt lag tillkommer passinnehafvaren.

OBS!

Detta pass får ej överlåtas eller för begagnande till annan utlemnas.

Lätt. D.

Förteckning

å jagtpass, utfärdade af Konungens Befallningshafvande i N. N. län¹⁾

år 1900.

Dag då passet ut- färdats.	Den persons namn, yrke eller titel samt hemvist, för hvilken passet utfärdats.	Nummer å jagt- pass gällande			4. Tiden för passets giltighet	5. Erlagd passafgift Kronor
		1. inom hela riket	2. inom länet för ett kalenderår	3. inom länet för tre dagar		
² / ₁	Svensson, Nils, landbrukare, Hyllie	1	—	—	1900	25
⁵ / ₂	Lundgren, Anders, målare, Fors	—	1	—	1900	10
³ / ₃	Hastrup, Peder, godsegare, Omberg, dansk undersåte	2	—	—	1900	50
⁵ / ₆	Granquist, Axel, löjtnant, Åby.....	—	—	1	⁶ / ₆ — ⁸ / ₆ ²⁾	3
⁷ / ₈	Müller, Carl, direktör, Berlin, tysk under- såte	—	2	—	1900	20
²⁹ / ₁₂	Falk, Axel, jägmästare, Ådalen	—	—	2	³⁰ / ₁₂ 1900— ¹ / ₁ 1901	3
					Summa kronor	111

¹⁾ Ar län deladt i särskilda landstingsområden, bör förteckningen sönderdelas sålunda, att en förteckning föres angående pass, som gälla inom hela riket, samt en för hvarje landstingsområde i fråga om der gällande pass.

²⁾ Begge de i kol. 4 antecknade dagarne medräknas, så att tiden för passets giltighet är: från och med den 6 till och med den 8 Juni.

MOTIV.

Det komiterade lemnade uppdrag innefattar tvänne uppgifter, den ena att särskilja jagtlagstiftningens civilrättsliga bestämmelser från de ekonomiska och administrativa föreskrifterna i ämnet, den andra att underkasta gällande jagtstadga bedömande och granskning ur jagtvårds-synpunkt samt upprätta förslag till de nya eller ändrade bestämmelser, som ur nämnda synpunkt kunna finnas erforderliga.

Hvad beträffar uppdragets förra del må till en början erinras, att i nu gällande jagtstadga af år 1864 sammanförts alla såsom nödiga ansedda föreskrifter rörande jagt och djurfång, utan afseende å huruvida desamma vore hänförliga till allmän lag eller fölle inom området för Kongl. Maj:ts ekonomiska eller administrativa lagstiftningsrätt. Öfver det förslag, som ligger till grund för gällande jagtstadga, inhemtade Kongl. Maj:t också yttranden såväl af Högsta Domstolen som af Rikets Ständer; i den Kongl. propositionen till dessa sistnämnda säges, att då ärendet enligt sin natur innefattade frågor, hvarom icke borde stadgas utan Ständernas medgifvande och förslaget derjemte i vissa afseenden vore beroende på anvisande af nödiga medel (nemligen till premier för dödande af rofdjur), samt dessa delar af förslaget icke lämpligen kunde afskiljas och särskildt behandlas, så meddelade Kongl. Maj:t Ständerna det utarbetade förslaget i dess helhet för erforderlig granskning. Det Kongl. förslaget behandlades af sammansatta stats-, lag- samt allmänna besvärs- och ekonomiutskottet; Ständerna funno vissa ändringar erfordras samt hemstälde i underdånig skrifvelse, att åt den jagtstadga, som komme att af Kongl. Maj:t utfärdas, måtte gifvas det innehåll ett skrifvelsen bifogadt förslag utvisade, hvarefter Kongl. Maj:t utfärdade

1864 års jagtstadga, som endast i mindre väsentliga delar afvek från Ständernas förslag.

Under årens lopp hafva sedermera ändringar skett i jagtstadgans §§ 7, 12, 16, 17, 19 och 20. Af dessa kan ändringen af § 7 anses vara tillkommen i den ordning, 87 § 1 mom. Regeringsformen utstakar; efter framställning af enskild motionär beslöt nämligen 1891 års riksdag, i enlighet med lagutskottets hemställan, att för sin del antaga en förordning om ändrad lydelse af § 7 i jagtstadgan, och, sedan Kongl. Maj:t häröfver hört Domänstyrelsen och Högsta Domstolen, utfärdade Kongl. Maj:t den 31 Dec. 1892 förordning i öfverensstämmelse med Riksdagens beslut. Samtliga öfriga ändringar i jagtstadgan, äfvensom af Kongl. Maj:t tid efter annan utfärdade kungörelser med bestämmelser om fridlysnings-tider för vissa slag af villebråd hafva tillkommit i administrativ väg, utan att den i nyssnämnda grundlagsrum omförmälda ordning ansetts dervid behöfva iakttagas.

Till fullgörande af ifrågavarande del af komiterades uppdrag hafva komiterade dels utarbetat ett förslag till lag om rätt till jagt och deri sammanfört alla de bestämmelser rörande jagt och djurfång, hvilka komiterade ansett vara af allmän lags natur, dels i särskilda förslag till jagtstadga och till kungörelse med närmare bestämmelser rörande jagt-pass intagit de ekonomiska och administrativa föreskrifterna i ämnet, dervid innehållet i förstnämnda båda författningsförslag i väsentliga delar hemtats från gällande jagtstadga.

Ett sådant särskiljande af jagtlagstiftningens olika delar har naturligtvis varit förenadt med åtskilliga vanskligheter, då gränsen emellan det civilrättsliga lagstiftningsområdet, å ena, samt det ekonomiska och administrativa, å andra sidan, är ganska sväfvande och i många fall svår att uppdraga, samt för öfrigt stadganden, hvilka till sin natur icke tillhöra samma lagstiftningsområde, ofta hafva det inbördes sammanhang, att de icke utan praktiska olägenheter kunna åtskiljas.

Rörande grunderna för de särskilda stadgandenas hänförande till det ena eller det andra af ofvannämnda författningsförslag, må här anföras följande:

Jagtstadgans § 1 samt §§ 3—10 afse hufvudsakligen att afgöra, hvem rätt till jagt tillkommer, och angå således rent privaträttsliga förhållanden. Komiterade hafva därför ansett dessa bestämmelser vara af allmän lags natur och intagit motsvarande stadganden i lagförslaget under dess § 1 och §§ 3—8 samt §§ 10—12.

Enär bestämmelserna i jagtstadgans 18 och 19 §§ afse att reglera

rättsförhållanden enskilde personer emellan samt beröra fall, då enskild egendom förverkas, torde desamma bära hänföras till allmän lag. Motsvarande stadganden, i den mån sådana ansetts bära bibehållas i den nya lagstiftningen, hafva derföre fått inflyta i lagförslaget (22—24 §§).

De i jagtstadgans §§ 12—17 samt § 20 meddelade föreskrifter afse att befordra jagtvården och främja den nyttiga vildnadens tillväxt, hufvudsakligen genom fridlysning af vissa slag af villebråd och utfästande af premier för rofdjurs dödande, äfvensom att inskränka eller förbjuda användandet af vissa jagtmedel, som kunna medföra fara för menniskor och husdjur. Då ändring skett af föreskrifterna i dessa ämnen, hafva, såsom redan nämnts, frågorna härom handlagts och afgjorts i administrativ väg utan tillämpning af det i 87 § 1 mom. Regeringsformen omförmälda förfarande. Komiterade dela den uppfattning, som ligger till grund för ett dylikt tillvägagående, och hafva derför inrymt motsvarande bestämmelser i förslaget till jagtstadga i dess §§ 1—9.

Rätten att åtala öfverträdelse af jagtstadgans föreskrifter och påföljden för dylika öfverträdelse behandlas i §§ 21—25 af samma stadga; motsvarande bestämmelser hafva intagits dels i lagförslaget och dels i förslaget till jagtstadga, alltefter som dessa bestämmelser afsett öfverträdelse af stadgandena i det ena eller det andra förslaget.

Hvad komiterade i öfrigt hafva att anföra om skälen för de föreslagna stadgandenas hänförande till det ena eller andra författningsslaget, vilja komiterade andraga i sammanhang med motiveringen till innehållet i de särskilda §§ i förslagen.

I den fråga, som senare delen af komiterades uppdrag afser, eller frågan, i hvilka hänseenden ändringar i gällande jagtstadga må vara erforderliga ur jagtvårdssynpunkt, hafva under senaste år åtskilliga förslag blifvit af intresserade personer eller korporationer framställda. Af dessa förslag torde det om införande af en allmän jagtskatt i främsta rummet förtjena uppmärksamhet.

Under åren 1894 och 1895 inkommo sålunda till Kongl. Maj:t framställningar om införande af en allmän jagtskatt i riket från åtskilliga *hushållningssällskap och jagtföreningar*, hvilka såsom skäl för en sådan skatts införande hufvudsakligen framhöllo, hurusom villebrådet aftoge i vida högre grad, än som kunde förklaras af landets genom ökad kultur förändrade naturbeskaffenhet, beroende till någon del visserligen på rofdjursjagten vårdslösande, *men i främsta rummet på den tilltagande hänsynslöshet, hvarmed jagten å nyttigt vildt bedrefves i landet.*

Detta senare missförhållande åter ansåges hafva sin förnämsta orsak deri, att det till följd af vissa omständigheter, såsom lättade kommunikationer, större tillgång på prisbilliga gevär, nutidens sportifver m. m., uppstått en alltjemt *tillväxande klass af mer eller mindre tillfälliga jagtidkare*, hvilka saknade intresse af att skona villebrådsstammen å de tillfälliga jagtmarker, hvilka de med eller utan lof begagnade. Ett enligt förslagsställarnes mening verksamt medel häremot vore införandet af en allmän jagtskatt i ungefärlig öfverensstämmelse med hvad som vore gällande i de flesta europeiska länder och till ett belopp af 10 å 20 kronor. Härigenom förväntades antalet jagtidkare skola inskränkas till hufvudsakligen sådana personer, som hyste intresse för villebrådsstammens bevarande och förökande, hvarjemte sjelfva jagtvården och jagtlagarnes efterlefnad skulle i väsentlig mån främjas, hvilket vore af desto större betydelse, som det vilda med god hushållning och vård kunde blifva en högst afsevärd tillgång för landet.

Dessa framställningar remitterades till Domänstyrelsen, som efter att hafva inhemtat yttranden från Konungens Befallningshafvande i länen samt landstingen och skogstjenstemännen den 11 Maj 1896 afgaf underdånigt utlåtande i ämnet.

Skogstjenstemännen vitsordade i sina yttranden, att villebrådstillgången i allmänhet minskats, i synnerhet på allmogemarkerna och der jorden vore styckad i smärre lotter. I de flesta fall hade man, enligt skogstjenstemännens åsigt, att söka orsaken till den anmärkta minskningen deruti, att *jägarnes antal ständigt ökades och särskildt de jägares, som saknade egen jagtmark och därför hemsökte andras och der ej hade det ringaste intresse för villebrådsstammens bevarande*. Från flere orter uppgåfves, att jordegarne, i synnerhet de mindre, saknade utväg att skydda sina marker för denna stora mängd lösa personer, hvilka förde ett oafbrutet utrotningskrig mot det vilda, hvadan man kunde befara, att tillståndet skulle efter hand leda derhän, att de jordegande sjelfva ginge förlustiga all inkomst från sina egna jagtmarker. Skogstjenstemännen biträdde därför i allmänhet hushållningssällskapens och jagtföreningarnes mening derutinnan, att införandet af jagtskatt, såsom varande ett medel att inskränka jägarnes antal, skulle bidraga till det vildas skyddande och främjande af en bättre jagtvård.

Landstingen deremot uttalade sig i allmänhet mot en allmän jagtskatts införande och åberopade såsom hufvudskäl *det ingrepp och den inskränkning i jordegarens nuvarande rätt att fritt jaga å egna egor, hvilka blefve en följd af jagtskattens införande*. Denna inskränkning skulle svårast drabba de mindre hemmansegarne, för hvilka skattens

erläggande blefve en alltför stor upoffring och hvilka alltså skulle helt och hållet utestängas från den jagträtt de nu egde. Då detta ingrepp i en rätt, som varit jordegarnes af ålder tillförsäkrad, enligt rådande uppfattning betraktades såsom opåkalladt, och följaktligen något intresse hos jordegarnes för påbudets efterlefnad icke kunde påräknas, syntes det med skatteförslaget afsedda syftets uppnående högst tvifvelaktigt.

Konungens Befallningshafvande i flertalet af länen ansågo fördelarne af en jagtskatt öfverväga olägenheterna och förordade således en sådan skatts införande, om ock med vissa modifikationer. I de öfriga länen afstyrkte Konungens Befallningshafvande införandet af jagtskatt hufvudsakligen på de skäl, som af landstingen anförts.

Domänstyrelsen lemnade i sitt utlåtande en kort öfverblick öfver den utländska lagstiftningen i ifrågavarande hänseende. I denna öfverblick omförmäldes, hurusom i de flesta länder i mellersta och södra Europa en hvar, som ville utöfva jagt, vore skyldig lösa tillståndsbevis att vid jagtens utöfvande uppvisas för dem, som öfvervakade jagtlagarne i orten, hvarjemte i vissa länder fordrades särskildt tillstånd att bära jagtvapen eller ett s. k. Waffenpass. Afgiften för dessa tillståndsbevis utginge med olika belopp i de särskilda staterna; så betalades t. ex. i Österrike, särskildt för hvarje provins, 2 till 5 gulden, förutom en stämpelavgift af $\frac{1}{2}$ till 1 gulden, i Preussen 15 mark, i Braunschweig 10 mark, i Baden 20 mark, i Frankrike 28 francs och i England 10 shillings för jagttillstånd och 10 shillings för vapenpass, hvilka samtliga afgifter afsåge helt år; dessutom kunde tillståndsbevis för jagt för visst tillfälle eller vissa dagar få lösas mot lägre afgift.

Sedan Domänstyrelsen ytterligare erinrat, att frågan om jagtskatts införande här i riket först blifvit väckt af 1828 års särskilda komiteerade för skogs- och jagthushållningens undersökande i deras samma år afgifna underdåniga betänkande samt derefter af enskild motionär utan framgång upptagits vid 1829 och 1834 årens riksdagar, anförde Domänstyrelsen vidare i sitt utlåtande: med folkökningen och det stigande välståndet tillväxte de jagtutöfvandes antal; jordens efter hand skeende utstyckning i mindre lotter vore mycket ogynnsam för vildnaden och jagten, hvartill komme landets framskridande odling i allmänhet och särskildt de sankta markernas torrläggning, vattendragens reglering för trävaruflottning, skogarnes minskning genom pågående afverkningar m. m., hvilka omständigheter hvar i sin mån bidroge till, att de lämpligaste tillhållen och uppehållsorterna för det vilda efter hand inskränktes. Å ena sidan tillväxte alltså deras antal, som skördade villebrådet, medan

å andra sidan oafbrutet fortginge en minskning eller nedsättning i vilkoren för vildnadens förekomst; det framginge ock af de afgifna yttrandena, att de mindre jordegarna i allmänhet saknade både håg och utväg att skydda sina egna områden, hvadan ett allmänt villebrådsarmod å dessa marker, hvilka upptoge landets största del, efter hand vore att befara, der det ej redan inträdt. Domänstyrelsen kunde därför ej undgå att finna tillståndet med afseende å jagten åtminstone i de folkrikare delarne af landet vara sådant, att åtgärder för en förbättrad jagtvård vore af behovet påkallade. Tiden för införandet af en allmän jagtskatt syntes dock Domänstyrelsen icke ännu vara inne; landstingens uttalanden visade med all tydlighet, att den uppfattningen, att jordegare endast mot särskild skatt skulle få jaga å egna egor, ännu ej vunnit någon allmännare tillslutning eller så ingått i det allmänna rättsmedvetandet, att derå kunde grundas ett lagstadgande om allmän jagtskatt. Ett dylikt stadgande skulle för öfrigt, äfven om det kunde genomdrivas, mötas af motvilja och således icke kunna påräkna det intresse och den medverkan från allmänhetens sida, som vore ett oeftergifligt vilkor för att stadgandet skulle kunna göras verksamt och medföra åsyftadt gagn. En jagtbeskattning under annan form och i mera begränsad omfattning ansåges dock kunna åvägbringas på så sätt, att det öfverlemnades åt kommunerna att besluta ej allenast, huruvida jagtskatt skulle utgöras, utan äfven med hvilket belopp inom vissa gränser skatten skulle erläggas. En sådan skatt skulle komma att utgå endast i de orter, der ett verkligt intresse för jagtvården funnes och utsigt för lagens verksamma efterlefnad kunde påräknas; och framlade Domänstyrelsen ett på sistnämnda grunder utarbetadt förslag till förordning angående jagtskatt.

Ärendet föredrogs den 20 nov. 1896 inför Kongl. Maj:t, som ansåg af den förebragta utredningen framgå, att tillgången på nyttigt villebråd åtminstone i de mera bebyggda delarne af landet numera mångenstädes så nedgått, att åtgärder för en förbättrad jagtvård väl kunde anses af behovet påkallade, äfvensom att den föreslagna jagtskatten, om ock med afseende å kontrollen öfver en blifvande författnings efterlefnad och jemväl i andra afseenden erbjudande icke obetydliga svårigheter, i sin mån skulle kunna bidra till villebrådstillgångens höjande. Då emellertid af de afstyrkande yttranden, som afgifvits af det öfvervägande antalet landsting och åtskilliga länsstyrelser, med temlig säkerhet kunde dragas den slutsats, att allmänna meningen bland landets jordegare ännu icke mognat till insigt om fördelarne af en jagtskatt, ens i den af Domänstyrelsen förordade form, och vid sådant förhållande jagtskatten, äfven om utsigt förefunnes till dess genomförande, sannolikt

icke, i saknad af erforderligt intresse och understöd från jordegarnes sida, komme att medföra åsyftadt gagn, fann Kongl. Maj:t de gjorda framställningarne om införande af jagtskatt icke till någon Kongl. Maj:ts vidare åtgärd föranleda.

I detta sammanhang torde förtjena omnämnas, hurusom vid den nordiska jägarekongress, som sommaren 1897 sammanträdde i Stockholm och räknade deltagare från Sverige, Norge, Danmark och Finland, behandlades ett af Skaraborgs jagtvårdsförening väckt förslag, hufvudsakligen innehållande, att hvar och en, som ville utöfva jagt, skulle vara försedd med jagtpass, hvilket borde afgiftsfritt tillhandahållas egare och innehafvare af jord och gälla för jagt å jordegarens eller jordinnehafvarens egen mark, men i andra fall lösas med en viss afgift. Detta förslag blef af kongressen enhälligt godkänt.

Af den utredning, frågan sålunda vunnit, anse komiterade framgå, att viktiga skäl tala för införande i vårt land af jagtskatteinstitutet. Såsom förhållandet är för närvarande, har jordegaren icke till sitt föfogande något verksamt medel att förekomma oloflig jagt å sina egor. Visserligen lemna lagen honom öppet att genom åtal få den brottslige fälld till ansvar, men denna rätt är, åtminstone för den mindre jordegaren, af föga praktisk betydelse. Jagtens ringa värde för honom frestar ej lätt till äfventyrande af en rättegång, som, äfven om den vinnes, i de flesta fall ådrager honom kostnader, hvilka den sakfällde sällan är i tillfälle att ersätta. Sålunda uppstår snart, särskildt inom trakter, der jorden mera allmänt är styckad i smärre brukningsdelar, likgiltighet för all jagtkontroll, och fältet lemna öppet för dessa maroderande jägare, hvilka olofligen ströfva omkring på andras områden och utan ringaste hänsyn nedlägga hvad villebråd, som kan påträffas. Antalet af dylika jägare har, enligt hvad erfarenheten visat, under senare tider vuxit i oroväckande grad, och från deras sida hotar, enligt komiterades åsigt, den största faran för villebrådsbeståndet i vårt land.

Införandet af jagtskatt skulle, enligt komiterades tanke, medföra en väsentlig förbättring i detta förhållande. Först och främst kan det antagas, att mången komme att afhålla sig från obehörigt eller onödigt utöfvande af jagt hellre än att underkasta sig skatteafgiften, och härigenom skulle antalet jägare af den art, hvarom här är fråga, helt visst komma att i betydlig mån inskränkas. Då vidare utöfvande af jagt utan erläggande af jagtskatt tydligtvis borde vara underkastadt allmänt åtal, blefve jordegaren satt i tillfälle att utan kostnader och besvär inskrida mot alla, som, utan att vara försedda med bevis i sådant hänseende, olofligen jagade å hans egor. Kontrollen blefve underlättad och

deraf skulle snart följa, att intresset för densammas utöfvande ökades till väsentligt gagn för jagtvården i landet.

Såsom redan blifvit framhållet, skulle dock en lag om införande af allmän jagtskatt i den form, som förut varit ifrågasatt, helt visst komma att, åtminstone för närvarande och innan jagten vunnit större betydelse i ekonomiskt hänseende, än nu är fallet, röna motstånd hos landets jordegare och således sakna utsigt att kunna genomföras. Komiterade hafva därför öfvergifvit tanken derpå och sökt finna någon utväg, hvarigenom ändamålet skulle kunna vinnas, utan att den jordegaren af ålder tillkommande jagträtt trädde för nära. En sådan utväg anse komiterade sig hafva funnit i stadgandena om jagtpass, intagna i 13—16 §§ i förslaget till lag om rätt till jagt.

Grundtanken i dessa stadganden är, att hvar och en, som vill utöfva jagt å mark, den han ej eger eller innehafver, skall vara skyldig att utlösa jagtpass, medan deremot dylik skyldighet ej skall åligga jordegare och jordinnehafvare vid jagt å egen mark. Då förslaget sålunda från skyldigheten att utlösa jagtpass fritager jordegare och jordinnehafvare, ja till och med utsträcker denna frihet till hemmavarande medlemmar af hans familj samt hos honom anställda jägare eller skogvaktare, kan förslaget icke sägas göra något obehörigt intrång i den jordegare och jordinnehafvare för närvarande tillförsäkrade rätt till jagten å egen mark; och någon motvilja mot förslaget från deras sida bör därför ej vara att förvänta. Å andra sidan hålla komiterade före, att stadgandena om jagtpass skola komma att medföra väsentligen samma fördelar, som, enligt hvad ofvan är sagdt, kunnat påräknas af införandet af allmän jagtskatt: minskning af de illojala jägarnes antal samt skärpt tillsyn och kontroll öfver jagtlagarnes efterlefnad. I sistnämnda hänseende torde särskildt vara af betydelse att, såsom förslaget innehåller, vederbörande kommun erhåller andel i de böter, hvilka ådömas för underlåtenhet att utlösa jagtpass, enär derigenom hos kommunens medlemmar i allmänhet kan förväntas ett ökadt intresse för att sådana förseelser varda beifrade.

Såsom Domänstyrelsen i sitt förenämnda utlåtande framhållit, stadgas i en del främmande länders lagstiftningar såsom vilkor för rätt till jagtutöfning å egen mark, att denna mark skall innehålla en viss ytvidd, nämligen i Österrike 115 hektar, i Preussen 76 hektar, i Bayern 80 å 133 hektar, i Sachsen 166 hektar, i Baden 72 hektar, i Elsass-

Lothringen 25 hektar, o. s. v.; mindre egolotter åter sammanslås till särskilda jagtområden, derå jagten för gemensam räkning utarrenderas.

En dylik anordning vore särdeles egnad att förebygga det i vårt land, der jordstyckningen ganska långt framskridit, ofta förekommande, men ur jagtvårdssynpunkt synnerligen otillfredsställande förhållandet, att jagten å mindre områden, hvilka ej kunna ensamma för sig tjena villebrådet till stadigvarande uppehållsort och åt detsamma lemna tillräcklig föda, bedrifves utan hänsyn och omtanke om den nyttiga vildnadens bestånd, särskildt hvad beträffar högdjuren, hvilka vanligen nedskjutas, så snart de beträda ett dylikt mindre område.

I sitt meranämnda utlåtande förordade också Domänstyrelsen en lagstiftning, hvilande på den grundsatsen, att kommunens jordegare å kommunalstämma skulle ega besluta om sammanslagning af kommunens jagtmarker till en eller flere komplexer för gemensam utarrendering, med rätt likväl för jordegare, som innehade en sammanhängande areal af minst 150 hektar, att fritt föfoga öfver jagten å sin mark. I sammanhang med förslaget om allmän jagtskatt blef denna framställning föremål för Kongl. Maj:ts pröfning, men då de anmärkningar, hvilka, såsom ofvan nämnts, framstälts mot förslaget om jagtskatt, ansågos i än hög grad gälla Domänstyrelsens berörda framställning, fann Kongl. Maj:t densamma ej till vidare åtgärd föranleda.

Vid 1897 års nordiska jägarekongress återupptogs frågan, och kongressen uttalade sig enhälligt för obligatoriskt, utarrenderande af jagtmark, understigande en viss areal.

Beträffande denna fråga, hvilken komiterade jemväl egnat sin uppmärksamhet, vilja komiterade erinra, att i de länder, der fordran på viss storlek af jagtområdet uppstälts såsom vilkor för rättigheten att idka jagt å egen mark, jagträtten länge varit förbehållen furstarne samt vissa godsegare, och att berörda vilkor tillkommit i sammanhang med att jorden befriades från dylik främmande jagträtt, hvadan stadgandet då ej föreföll såsom något intrång i de smärre jordegarnes rätt. I vårt land åter har jordegaren sedan länge varit tillförsäkrad rätt till jagt å egen mark utan afseende å denna marks storlek; hvarje försök att fråntaga de mindre jordegarne denna rätt och föreskrifva ett obligatoriskt utarrenderande af jagtmarker under en viss areal skulle derföre, åtminstone innan större utbyte af jagtens upplåtande kan påräknas, än för närvarande är fallet, med säkerhet mötas af stor motvilja och sakna all utsigt att kunna genomföras. Komiterade hafva vid sådant förhållande icke tilltrött sig att framlägga något förslag i denna riktning, huru tilltalande en sådan lagstiftning än kan vara ur jagtvårdssynpunkt.

Af särdeles stor betydelse för jagtvården är gifvetvis fastställandet af fridlysningstiderna för det nyttiga villebrådet. I allmänhet torde dessa böra afpassas så, att djuren skyddas, medan parningen försiggår och till dess ungarne utväxt så, att de kunna lifnära och sköta sig sjelfva utan moderns omvårdnad. Då tiden härför i vårt land med dess stora utsträckning i norr och söder helt naturligt antagits vara olika i de särskilda delarne af landet, har fordran blifvit framställd på landets indelning i flere jagtzoner med olika fridlysningstider. Å andra sidan har man påstått, att förhållandena med parningen och ungarne utväxt i landets särskilda delar icke äro så olika, att de i regeln nödvändig-göra olika skyddstider, och förty påyrkat, att för vinnande af bättre kontroll öfver jagtlagarnes efterlefnad, särskildt hvad handeln med vildt under förbjuden tid angår, fridlysningstiderna göras gemensamma för hela riket. Meningarne härom, äfvensom om den tid, hvarje särskildt djurslag bör vara skyddadt, visade sig också vid den nordiska jägarekongressen 1897 så delade, att kongressen icke enade sig om något gemensamt uttalande, utan beslöt att låta den förda diskussionen utgöra svar på frågan.

För sin del anse komiterade erfarenheten hafva ådagalagt, att, om än djurens parning i landets nordliga provinser i allmänhet eger rum senare än i de mellersta och sydliga, ungarne tillväxt i de förra dock försiggår så mycket snabbare än i de senare, att ungarne, särskildt hönsfoglarnes, ungefär samtidigt nå sin fulla utveckling.

Detta förhållande, hvilket torde hufvudsakligen bero på det under sommaren nära nog ständiga solljuset å de nordligare breddgraderna och den derstädes synnerligen rika tillgången på mygglarfver och andra insekter, tjenliga till föda åt fogelverlden, har möjliggjort genomförandet i ganska stor utsträckning af den, särskildt ur kontrollsynpunkt betydelsefulla grundsatsen om gemensamma fridlysningstider för hela riket. I de fall, der någon djurarts särskilda fortplantningsförhållanden och utveckling gjort sådant nödvändigt, hafva dock afvikelser från denna grundsats egt rum.

Från det för närvarande stadgade förbudet mot försäljning af fridlyst villebråd under förbjuden tid gör gällande jagtstadga undantag för de fall, då lagligen visas kan, att detsamma blifvit fångadt under tillåten tid eller på annat lofligt sätt förvärfvadt. Detta undan-

tag, ehuru principiellt riktigt, har dock i praktiken visat sig medföra den påföljd, att förbudet blifvit nära nog fullkomligt betydelselöst.

Svårigheten att skilja ett visst stycke villebråd från ett annat af samma slag, att identifiera detsamma, något som ju är nödvändigt för åstadkommande af utredning om tiden, då det fällts, eller för att konstatera dess införande från utlandet, har ledt dertill, att såväl åklagaremyndigheterna som domstolarne härutinnan åtnöja sig med ett minimum af bevis, och saken har nu kommit så långt, att befintligheten af ett sigillaftryck, hvilket som helst, å ett stycke vildt, som torgföres än så lång tid efter fridlysningsperiodens inträdande, är nog för att freda säljaren från alla vidare efterforskningar i saken. För kontrollen å fridlysningsbestämmelsernas behöriga efterlefnad är det af yttersta vigt, att detta missförhållande rättas, och komiterade hafva i sådant hänseende ansett nödigt föreslå, att, i likhet med hvad flera utländska jagtlagar härutinnan stadga, försäljning eller försling af fridlyst villebråd, vare sig det fällts här i landet eller införts utifrån, ovilkorligen förbjudes under fridlysnings tiden med undantag allenast af en kort respit närmast efter den tillåtna jagttidens utgång.

Till minskande af jagtöfverträdelsernas antal hafva komiterade vidare ansett erforderligt, att ansvarsbestämmelserna såväl för oloflig jagt å annans mark som för jagt i olaga tid skärpas. Närmare redogörelse för komiterades förslag härutinnan äfvensom för öfriga stadganden i de utarbetade författningsförslagen lemnas här nedan vid motiveringen till de särskilda paragraferna i dessa.

Förslaget till lag om rätt till jagt.

Lagförslagets rubrik är affattad i öfverensstämmelse med rubriken till den nya fiskerättslagen. Ingressen ansluter sig till öfvergångsbestämmelserna i komiterades förslag till jagtstadga, hvilken förutsatts komma att utfärdas samtidigt med lagen. *Rubrik och ingress.*

Denna § öfverensstämmer med nuvarande jagtstadgas 1 §, i hvars bestämmelser komiterade icke haft anledning föreslå någon ändring. *1 §.*

2 §:s
1 mom.

De här föreslagna bestämmelserna, som hafva sin motsvarighet i § 2 af gällande jagtstadga, äro visserligen ej af civillags natur, men då de hufvudsakligen angå dispositionen af en med kronans eganderätt till fast egendom förenad eller deraf härflytande särskild rättighet och således ej torde kunna fastslås i lag utan Riksdagens hörande, hafva desamma till förekommande af en alltför stor splittring af de jagten rörande stadganden ansetts lämpligen kunna här intagas i stället för att, såsom eljest måst ske, införas i en särskild förordning.

I materielt hänseende betecknar 2 §:s 1 mom. i förslaget ej annan ändring uti gällande stadganden, än att dels medlemmar af det kungliga huset särskildt omnämnts bland de å kronans marker jagtberättigade, dels rättigheten för landshöfdingarne att jaga å berörda marker, hvilken hittills varit inskränkt till dem personligen, utsträckts jemväl till personer, som åtfölja dem vid jagttillfället, hvarigenom de alltså blifvit likställda med öfverhofjägmästaren och chefen för Domänstyrelsen. Såsom förhållandet hittills varit, har landshöfdings rätt att jaga å kronomark icke egt någon nämnvärd betydelse. Att jaga ensam kan för honom sällan eller aldrig komma i fråga, särskildt i sådana landsdelar, der stöfvarjagt icke med fördel kan idkas. Man är der hänvisad till dref- eller klappjagt, om något resultat skall kunna åstadkommas. Då dylika jagter visat sig ganska verksamma, om ej de enda möjliga, till efterhållande af räfvar, särskildt å kronoparker, der högvildt förekommer, och för dettas fredande stöfvarjagt ej bör få ega rum, hafva komiterade ansett det icke medföra någon betänklighet att genom det ifrågasatta tillägget sätta landshöfdingarne i stånd att anställa sådana jagter, om de så åstunda, desto mindre, som enligt förslagets 2 §:s 2 mom. skyldighet åligger dem att lemna ersättning för det fällda villebrådet.

Då enligt gällande instruktion för skogsstaten af den 29 November 1889 de vid skogsläroverken anstälde tjänstemän och betjente icke såsom sådana räknas till skogsstaten, men tydligtvis böra hafva samma rätt att utöfva jagt å de under läroverkens förvaltning ställda skogar som skogsstatens tjänstemän och betjente å sina tjänstgöringsområden, har ansetts nödigt att härom göra särskild erinran i texten.

2 §:s
2 mom.

Då det icke, principiellt sedt, kan anses riktigt, att någon hemtar enskild fördel eller nytta af en staten tillkommande rättighet, äfven om, såsom fallet är med den i 1 mom. af denna § omförmälda rätt att utöfva jagt å kronomark, denna fördel eller nytta är af föga betydelse i ekonomiskt hänseende, har i förevarande mom. förslagits ett stadgande om skyldighet för den, som jagar å kronans mark, att utgifva ersättning till staten för det villebråd, som der af honom fälles.

Till detta förslag hafva komiterade dessutom hemtat särskild anledning af Riksdagens underdåniga skrifvelse den 10 Maj 1895, i hvilken Riksdagen anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, på hvad sätt genom tillgodogörande af jagträten å kronoparkerna och annan kronan tillhörig odisponerad mark inkomst kunde beredas statsverket. Såsom bekant, fann Kongl. Maj:t, efter det Domänstyrelsen afgifvit ett sakrikt utlåtande i frågan, genom nådigt beslut den 20 November 1896, Riksdagens ofvaunnämnda skrifvelse icke föranleda till någon vidare åtgärd, hufvudsakligen på den grund, att en i större omfattning skeende utarrendering skulle, utan att tillföra kronan någon afsevärdare inkomst, i flera hänseenden utöfva menligt inflytande på skogsvården å de utarrenderade jagtmarkerna samt i sin mån bidraga till fortskyndande af den i senare tider alltmera öfverklagade minskningen i tillgången inom landet å nyttigt vildt. Komiterade, som i allo instämna i de skäl, som sålunda uttalats emot utarrendering af kronans jagträtt, hafva emellertid trots Riksdagens afsigt kunna i hufvudsak vinnas genom ett stadgande i den rigtning, komiterade här föreslagit. Detsamma är jemväl egnadt att förekomma, att rätten till jagt å kronans egor utöfvas i större utsträckning, än lämpligt är, och kan således i sin mån bidraga dertill, att kronoskogarne bibehållas vid sin ur jagtvårdssynpunkt synnerligen viktiga uppgift att, spridda som de äro öfver allt i landet, i skilda trakter tjena såsom remiser, der det vilda kan hafva en i allmänhet fredad tillflyktsort.

För undvikande af de med en alltför minutiös redovisningspligt förenade praktiska olägenheter hafva emellertid komiterade ansett befrielse från ersättningskyldighet böra medgifvas skogsstatens och skogsläroverkens tjänstemän och betjente i afseende å sådant villebråd, som af dem fälles å deras tjänstgöringsområden och för eget behof användes. Med sistnämnda uttryck har afsetts att utmärka, att befrielse från ersättning icke eger rum i afseende å villebråd, som *afyttras*. Sådan befrielse bör enligt komiterades tanke icke heller medgifvas i fråga om det mera värdefulla villebråd, som endast efter Konungens särskilda tillstånd får å kronans marker jagas. Att uttrycklig bestämmelse härom ej i lagen intagits, har berott derpå, att komiterade förutsatt, att, i likhet med hvad hittills iakttagits, föreskrift om sådan ersättnings utgifvande allt fortfarande kommer att meddelas i sammanhang med tillståndets beviljande.

För beräkning af de ersättningsbelopp, som skola för jagt å kronans marker utgifvas, har det syntes lämpligast, att Domänstyrelsen utfärdar en för hela landet gällande allmän prislista, deri efter billig

beräkningsgrund värde utsättes å hvarje särskildt slag af vildt efter stycketal. Komma särskilda närmare föreskrifter angående redovisning af omförmälda ersättning att visa sig behöfliga, lærer Kongl. Maj:t gifva Domänstyrelsen i uppdrag att föranstalta om erforderliga bestämmelsers utfärdande.

3 §. Första stycket af förevarande paragraf innehåller ej något nytt. Det har ifrågasatts att här införa ett tillägg i syfte att utmärka, att jagträtt å krononybyggen skulle tillkomma nybyggets innehafvare, men detta har ansetts öfverflödigt, då det, utan att sådant uttryckligen uttalas, torde vara tydligt, att kronony bygge i detta afseende är likstäldt med kronohemman.

Bestämmelsen om brukares jagträtt å till honom upplåten jord — hvilken bestämmelse för närvarande har sin plats uti jagtstadgans § 3 — har ansetts lämpligast att införa såsom en särskild paragraf, då dess nuvarande plats någon gång föranledt den missuppfattning, att bestämmelsen icke skulle ega tillämplighet vid utarrendering af sådan jord, som i 1 § afses.

Den nya bestämmelsen i paragrafens andra stycke har tillkommit i syfte att förekomma en olägenhet, hvaröfver icke sällan klagas. Genomskäres en jagtmark af jernväg, inträffar det, att villebråd från ömse sidor kanske dagligen passerar öfver jernvägslinien, vanligtvis på ungefärligen samma ställe. Djuren urskiljas på långt håll vid passerandet af banken, och en banvakt, som på grund af sin tjänst flera gånger om dagen passerar jernvägslinien, blir snart underkunnig om tid och ställe för vexeln. För honom eller någon af hans skjutkunnige vänner blir det sedan en lätt sak att passa på och fälla djuren vid passerandet öfver banken, till förfång för jagträttsinnehafvaren å kringliggande mark, utan att denne har till sitt förfogande något medel att förekomma ett sådant förfarande. Jernvägens egare, hvilken enligt nuvarande lagstiftning måste anses innehafva jagträtten å jernvägslinien, kan väl stundom förmås att ingripa, men mången gång torde det inträffa, att han icke bryr sig om att beifra intrång i en rätt, som i allmänhet är utan värde för honom, och som han aldrig haft för afsigt att begagna sig af.

Ser man nu till, huru ifrågavarande olägenhet skall kunna afhjelpas, faller det genast i ögonen, att jernvägslinien i och för sig, till följd af sakens natur, icke kan tjena till uppehållsort för villebråd, och att jernvägens egare icke kan hafva något berättigadt anspråk på att få tillgodogöra sig villebråd allenast därför, att sådant passerar öfver jernvägsbanken. Principiellt sedt, möter därför ej någon betänklighet

att helt och hållet fränkänna jernvägsegare jagträtt å jernvägslinien och kanske icke heller att tillägga en sådan bestämmelse retroaktivt verkan med afseende å redan tillkomna jernvägar. Man skulle sålunda kunna genom att — såsom en af komiterade med hänsyn jemväl till samfärdseln å jernvägen under öfverläggningarne påyrkat — förbjuda allt jagande eller fällande af villebråd å jernvägslinie vinna det åsyftade målet, och denna väg för dess ernående vore kanske ur logisk synpunkt den riktigaste. Men praktiska skäl tala deremot. Förhållandet är nemligen det, att jernvägslinierna ofta erbjuda synnerligen goda pass vid utöfvande af jagt å angränsande jagtmark, och det har därför synts betänkligt att förhindra egaren af dylik mark att, om han kan utverka sig tillstånd af jernvägens egare, fortfarande, såsom hittills faktiskt egt rum, begagna sig af dylika pass, der det kan ske utan något men. Komiterade hafva därför sökt ordna saken genom att å ena sidan bibehålla jernvägens egare vid jagträtt å jernvägslinien, men å andra sidan göra denna rätts utöfvande beroende på tillstånd af egaren till den mark, som gränsar intill det ställe af jernvägslinien, der jagten skall försiggå, en bestämmelse som är afsedd att gälla äfven mot egare af redan befintliga jernvägar. Egaren till den angränsande marken får härigenom i sin makt att förhindra all jagt å jernvägslinien invid denna mark. Förnärmar jernvägens egare eller någon annan hans rätt genom att jaga der utan hans tillstånd, är han att anse såsom målsegare och kan i denna egenskap tala å jagten samt få vederbörande fäld till ansvar, i fråga om jernvägens egare eller den, som med dennes tillstånd utöfvar jagt å jernvägslinien, enligt 28 § i detta förslag, och i annat fall enligt 24 kap. strafflagen. — Såsom icke innehafvande jagträtten å jernvägen, kan han väl ej göra anspråk på der fäldt villebråd, men ansvaret torde vara tillräckligt för det ändamål, man afser att uppnå.

Inträffar det, att jernvägen på något ställe går i gränsen emellan två jagtområden, hafva begge jagträttsinnehafvarne å sidorna lika rätt. Tillstånd att jaga å sådan del af jernvägen måste utverkas hos begge, och för att den ene af dem skall få rätt att fälla något villebråd å jernvägen, erfordras medgifvande icke blott af jernvägens egare utan äfven af jagträttsinnehafvaren till marken å andra sidan jernvägen.

Hvad nu sagts om jernväg eger sin motsvarighet jemväl i fråga om kanal, hvarför liknande begränsning föreslagits beträffande jagträtten å anläggning af sistnämnda slag.

Uteslutandet i förevarande § af de i 4 § af gällande jagtstadga förekommande orden »med de inskränkningar, som här nedan stadgas»

är endast af formell betydelse. Motsvarande bestämmelse återfinnes i 17 § af detta lagförslag.

5 §. Sista stycket af § 3 uti gällande jagtstadga har här införts såsom särskild paragraf.

Någon saklig ändring uti berörda bestämmelse hafva komiterade ej ansett sig böra föreslå. Väl kan från jagtvårdssynpunkt skäl anföras för en återgång till den äldre lagstiftningen, enligt hvilken vid upplåtelse af nyttjanderätt till jord, egaren bibehöll jagträkten, der ej annorledes aftalats — särskildt är i detta hänseende af betydelse, att man hos egaren af en jagtmark torde i regel kunna påräkna lifligare intresse för jagtens fortbestånd än hos den tillfällige brukaren — men dels är det principiellt riktigare, att jagträkten tillkommer den, som i öfrigt har nyttjanderätt till jorden, dels öfverensstämmer stadgandet med hvad om rätt till fiske finnes för motsvarande fall föreskrifvet.

Komiterade hafva emellertid ansett sig böra i detta sammanhang fästa uppmärksamheten på det önskvärda deri, att vid utarrendering af kronans domäner jagträkten förbehålles kronan åtminstone i sådana fall, der denna rätt icke kan anses vara af något vidare värde eller antagas inverka på arrendeafgälden. Sker detta, blifver kronodomänen en fristad för det vilda i trakten, under det i annat fall, åtminstone om arrendatorn sjelf icke är intresserad af jagt, allt villebråd derstädes säkerligen kan antagas blifva af kringströfvande jägare utrotadt.

6 §. I § 5 af nu gällande jagtstadga föreskrifves, att, der genom urminnes häfd eller genom särskildt stadgande, aftal, dom eller skattläggning eller på annat lagligt sätt är annorledes bestämdt om jagträkten å ett eller annat ställe, än i stadgan säges, detta skall vara gällande. Denna bestämmelse synes böra fortfarande bibehållas. Komiterade hafva därför här upptagit densamma, dervid emellertid uteslutits ordet »aftal», då dels detta torde ingå under uttrycket »annat lagligt sätt», dels frågan om jagträttsaftals giltighet särskildt upptages till behandling uti förslagens 9 §.

7 §. Enligt 21 § i lagen angående de svenska lapparnes rätt till renbete i Sverige den 4 Juni 1886 — hvarmed i hufvudsak öfverensstämmer 29 § af Kongl Maj:ts till innevarande års Riksdag aflättna, af Riksdagen derutinnan godkända förslag i samma ämne — äro dessa lappar berättigade att till jagt betjena sig af land och vatten icke allenast å de för dem afsatta land och sådana områden i Norrbottens och Vester-

bottens läns lappmarker, som för dem bibehållas, utan äfven å annan utmark inom dessa lappmarker under den tid, de ega att å sådan utmark uppehålla sig med sina renar.

Då detta stadgande innebär ett undantag från den i fråga om jagträtt i allmänhet uppställda regel, har här ansetts nödigt hänvisa till detsamma, på enahanda sätt, som i fråga om lapparnes frihet att fiska skett i lagen om rätt till fiske.

Denna § är af aldeles samma innehåll som § 6 i 1864 års jagtstadga. 8 §.

Gällande jagtlagstiftning innehåller ej någon särskild bestämmelse i fråga om tiden för beståndet af aftal, hvarigenom någon till annan upplåter jagträtt å sin mark. Vid sådant förhållande, och då jagträtt väl enligt de för vår lagstiftning gällande grunder är att anse såsom en särskild art af nyttjanderätt, måste de i lagen den 25 April 1889 gifna reglerna angående giltighet af aftal om nyttjanderätt i allmänhet vara härutinnan tillämpliga. 9 §.

Jagträtten kan följaktligen för närvarande skiljas från eganderätten till jord på landet under en så lång tid som femtio år. Detta faller sig visserligen naturligt, i händelse jagträtten sammanfaller med bruksrätten till sjelfva jorden eller såsom ett accessorium åtföljer upplåtelsen af sistnämnda rätt, men der detta ej är fallet, bör, enligt komiterades åsigt, upplåtelse tiden genom lagstiftningen väsentligen begränsas till förekommande af missräkningar och förluster för mindre förtänksamma kontrahenter. Svårigheten att på förhand bedöma vildt-tillgången på ett visst område, de starka vexlingar denna tid efter annan kan vara underkastad och framförallt den individuellt olika uppfattning om jagträttens betydelse och värde, som kan vara rådande hos olika egare af samma jord, tala för att icke låta vederbörande fastslå vilkoren för en jagträtts upplåtelse för allt för lång tid. En jordegare, som icke sjelf är intresserad af jagt och derfor beräknar värdet af jagträtten endast efter det obetydliga ekonomiska utbyte, jagten lemna, förledes lätt att mot en ringa afgift för lång tid belasta sin egendom med en jagträttsupplåtelse, som i framtiden kan visa sig hinderlig för fastighetens afyttrande eller nedtrycka dess värde i vida högre grad, än som motsvaras af den fördel, jagtarrendet medfört. Jagträtten, som, på samma gång den är af föga betydelse ur ekonomisk synpunkt, genom att skiljas från bruksrätten till sjelfva jorden medför afsevärda in-skränkningar i jordinnehafvarens förfoganderätt, bör, enligt komiterades

mening, icke få upplåtas utan sammanhang med brukningsrätten till jorden för längre tid än tio år, en tidrymd, som hittills icke torde vara i verkligheten öfverskriden annat än undantagsvis. I öfverensstämmelse med nu uttalade åsigt hafva komiterade i förevarande paragraf föreslagit bestämmelse derom, att jagträttsaftal ej eger giltighet i mera än tio år i annat fall, än då jagträtten åtföljer nyttjanderätten till jorden, d. v. s. då jagträtten tillkommer brukaren enligt 5 §, eller då jordegare, som vid nyttjanderättsaftalets ingående förbehållit sig jagträtten, senare genom särskildt aftal upplåter densamma till brukaren för återstående bruknings-tiden.

För jemförelse må nämnas, att uti åtskilliga utländska lagstiftningar förekomma stadganden om begränsning af tiden för jagträttsaftalets bestånd. I Danmark är således tiden bestämd till 10 år; norska och finska lagförslagen i ämnet fastställa densamma till 25 år.

Komiterades förslag härutinnan är naturligtvis ej ämnadt att erhålla tillämpning å redan ingångna jagträttsaftal, ehuru detta ej ansetts nödigt att i texten särskildt uttala.

Det i andra stycket af förevarande paragraf föreslagna stadgandet skiljer sig visserligen från hvad i lagen om rätt till fiske finnes för motsvarande fall föreskrifvet, i det nemligen rättigheten för delegare i samfäldt fiskevatten att till annan upplåta sin fiskerätt gjorts beroende af tillstånd blott af de *fleste* öfrige delegarne, under det att delegare i samfäld jagtmark enligt komiterades förslag icke får gifva annan lof att der jaga utan att *alla* delegarne dertill samtycka, men denna skiljaktighet betingas deraf, att villebrådet förekommer i ett jemförelsevis begränsadt antal, och att jagt å samfäld mark af en icke-delegare medför ett vida större intrång i delegarnes jagträtt, än en upplåtelse af rätt till fiske kan föranleda i fråga om fiskerätten.

10 §.

Rättigheten att å annans mark fullfölja jagt å villebråd, som någon uppdrifvit å egen mark, sådan denna rättighet ursprungligen var bestämd i 7 § af 1864 års jagtstadga, föranledde, såsom bekant, talrika och allmänt öfverklagade missbruk. Tjufskytten, som anträffades ströfvande omkring med bössa och hund å annans egor, kunde med stöd af denna lagbestämmelse freda sig genom förebärandet, att hans beträdande af det främmande jagtområdet skett i ändamål att förfölja ett af honom å egen mark såradt djur, och enahanda invändning tjänade honom som skydd till och med i det fall, att han öfverraskades under sjelfva skottlossningen eller fällandet af villebråd å det främmande området. Dessa missförhållanden föranledde den väsentliga ändring i 7 §

jagtstadgan, som på Riksdagens initiativ skedde genom Kongl. Förordningen den 31 December 1892. Enligt den nya lydelse, 7 § då erhöll, bibehölls väl förföljningsrätten i fråga om björn, varg, lo och järf, men beträffande all annan jagt blef densamma inskränkt till rättigheten att tillvarataga och behålla villebråd, som fallit å annans mark i följd af sår, tillfogadt djuret under jagt å område, der vederbörande egt lof att jaga. Denna lagförändring, som, rätteligen förstådd, innebär ett upphäfvande af förföljningsrätten i egentlig mening och, med utslutande af rättigheten för den jagande att å främmande mark vidtaga någon som helst åtgärd för hämmande af villebråd i dess flygt eller språng, allenast berättigar honom att tillvarataga och tillgodogöra sig villebråd, som, träffadt af skott å hans egen mark, fallit och blifvit liggande å främmande område, har visat sig fullt motsvara sitt ändamål, såvidt angår alla foglar och mindre däggdjursarter. Men i fråga om högdjuren är förhållandet ett annat. Dessa djur, särskildt elgarne, kunna, fastän träffade af skott, som slutligen faller dem, fortsätta sitt språng en eller annan kilometer, innan de stupa, och den, som anträffas i jagtutrustning långt inne å annans jagtområde, kan derföre, fortfarande liksom före lagförändringen, invända, att han söker t. ex. efter en å egen mark dödligt sårad elg, utan att en sådan invändning kan afvisas såsom i och för sig obehörig.

Klart är, att under sådana förhållanden fördelen af 1892 års förordning skall i många och betydande fall visa sig illusorisk, något som erfarenheten under senare tider äfven bekräftat. Olofligt elgskytte bedrifves nu lika käckt som förut, och rättegångarne derom bära noggsamt vittne om, huru de tilltalade medelst invändningar af ofvan nämnda art, vanligtvis beledsagade af bevisning om blodspår, ledande från den plats, der elgen fälts, ut öfver gränsen för det främmande området, ofta lyckas freda sig, ehuru det i många fall med största sannolikhet, om ej med full juridisk visshet, kan antagas, att blodspåren anordnats af skyttarne sjelfve, efter det elgen redan stupat. Komiterade hafva derföre ansett nödigt, att nya bestämmelser meddelas uti ifrågavarande afseende. Det enklaste och mest effektiva vore tydligtvis att, i likhet med hvad fallet är i åtskilliga utländska lagstiftningar, helt och hållet förbjuda tillvaratagandet af å främmande mark fallet villebråd och fastställa rågången såsom en absolut gräns, utöfver hvilken en jagträttsinnehafvare icke i något fall finge sträcka sin befogenhet. Men komiterade hafva dock trott sig kunna undvika en sådan, särskildt af humanitära skäl, betänkelig åtgärd genom att i stället göra rätten att tillvarataga å främmande område fallet villebråd beroende af vissa inskränkningar och förbehåll,

egnade att, enligt komiterades tanke, förekomma missbruk. I sådant syfte har föreslagits såsom vilkor för villebråds tillvaratagande å annans mark, att det icke faller längre från rågången än 100 meter eller det afstånd, inom hvilket den jagande i allmänhet kan antagas se eller höra, att djuret verkligen fallit och blifvit liggande, de enda omständigheter, under hvilka öfverskridande af rågången för eftersökande af villebrådet bör medgifvas. Bestämmelsen är affattad så, att den blir tillämplig i fråga om allt slags vildt, men faktiskt blifver den dock i allmänhet af betydelse endast i fråga om det mera hårdskjutna villebrådet elg, hjort, rådjur och vildren. — De i fråga om sistnämnda slag af djur föreslagna särskilda bestämmelser afse dels att sätta jagträttsinnehafvaren i tillfälle att förskaffa sig tillförlitlig kännedom om, huru vid jagttillfälle, som här är i fråga, verkligen tillgått, dels att betaga vederbörande möjligheten att på grund af den i paragrafen medgifna rätt framkomma med ohemula invändningar i sådana fall, der kännedom om villebrådets fällande icke vinnes förrän efter längre tids förlopp.

11 §. Då de i §§ 8 och 9 i gällande jagtstadga meddelade bestämmelser synas med afseende å innehålllet stå i närmaste samband med hvarandra, hafva desamma, utan förändring i öfrigt, sammanförts till en paragraf.

12 §. Den i 10 § af 1864 års jagtstadga en hvar medgifna rätt att äfven å annans jagtmark fälla skadligt rofdjur, om det tillfälligtvis anträffas, har ansetts kunna leda till missbruk och begagnas såsom täckmantel för oloflig jagt, särskildt efter räf, och komiterade hafva derföre, med bibehållande af nuvarande bestämmelse i fråga om de mera allmänfarliga rofdjuren björn, varg, lo och järf äfvensom i fråga om säl, för hvars dödande premiemedel äro af staten anvisade, ansett rättigheten för icke-jagträttsinnehafvare att fälla andra skadliga rofdjur böra inskränkas sålunda, att dylik rätt medgifves endast, då sådant rofdjur inkommer i gård eller trädgård, och i ingen händelse tillerkännes annan än den, som bor i gården eller innehar trädgården, samt deras folk. En lagändring, så affattad, torde icke föranleda några afsevärda betänkligheter, vare sig ur synpunkten af vederbörandes rätt att skydda sina husdjur för skadliga rofdjur eller af hänsyn till önskvärldheten att dylika rofdjur såvidt möjligt utrotas, helst, hvad sistnämnda hänsyn angår, den hittills en hvar medgifna rätt att fälla rofdjur, som tillfälligtvis anträffas, icke kan antagas hafva varit af nämnvärd betydelse för nedbringande af rofdjurens antal.

Bestämmelsen om, hvilka djur skola hänföras till skadliga rofdjur, torde närmast höra till den administrativa lagstiftningen, men har för sammanhangets skull ansetts lämpligen böra här intagas.

Komiterade hafva inskränkt skyldigheten att utlösa jagtpass till jagten med skjutvapen; då denna jagt är den allmännast förekommande, torde stadgandet i allt fall komma att medföra den med jagtpassinstitutionen åsyftade verkan, på samma gång en dylik begränsning synes komiterade egnad att väsentligen underlätta förslaget genomförande.

13 §.

Hvad de föreslagna passafgifterna af 25, 10 och 3 kronor beträffar, hafva dessa siffror valts af hänsyn till det ändamål, som med jagtpassinstitutionen förnämligast afses, eller att såvidt möjligt förekomma jagts utöfvande af dertill mindre skickade personer. Man bör nämligen kunna antaga, att den, som för rättighet till jagts utöfvande vill underkasta sig en utgift, uppgående till de föreslagna beloppen, är i den ställning, att han inser nödvändigheten af att bedrifva jagten på ett förståndigt sätt, så att villebrådets bestånd icke äfventyras. Å andra sidan kunna afgifterna icke anses vara satta högre, än att så kvalificerade personer utan uppoffring förmå erlægga desamma. — Då utländingars förvärfvande af jagtarrenden här i landet ansetts icke böra uppmuntras, har passafgift för utländing föreslagits till dubbla beloppet af den i allmänhet utgående.

Komiterade hafva ansett bestyret med utfärdandet af jagtpass lämpligen böra uppdragas åt Konungens Befallningshafvande och i sammanhang dermed bestämt länet eller, der detta är deladt i landstingsområden, landstingsområdet såsom det minsta område, för hvilket jagtpass utfärdas. Med den utveckling postväsendet hos oss uppnått, ligga poststationerna så tätt, att det å landet i de flesta fall lärer blifva mindre besvärligt att med anlitan af posten och den för allmänhetens betjande hos Konungens Befallningshafvande anstälde kommissionären erhålla jagtpass, än att för sådant ändamål behöfva uppsöka den kanske ofta aflägset boende kronofogden eller länsmannen. Att uppdraga bestyret med jagtpassens utfärdande åt någon kommunal myndighet bör, med hänsyn till uppbörden och redovisningen af passafgifterna, ej ifrågasättas.

Enligt förslaget skola jagtpass, gällande för hela riket, i allmänhet utfärdas af Konungens Befallningshafvande i det län, der vederbörande är bosatt, och behållningen af influten passafgift användas

för jagtvårdsändamål i det län, der afgiften erlagts; då det emellertid vore obilligt, att afgifter för jagtpass, gällande för hela riket, skulle tillfalla Stockholms stad, inom hvars område jagt endast undantagsvis lärer förekomma, har i förslaget stadgats, att dylika pass för i Stockholm boende personer skola utfärdas af Konungens Befallningshafvande i Stockholms län.

14 §.

Att bestämmelserna om jagtpass ej böra gälla för Konungen och medlemmar af det kungliga huset och ej heller för de vid skogsstaten och skogsläroverken anstälde tjenstemän och betjente samt elever och lärlingar vid statens läroverk vid sådan jagt, som i denna § angifves, torde, med afseende å jagtpassinstitutionens ändamål, vara uppenbart.

Skälen, hvarför jordegaren och jordinnehafvaren, hemmavarande medlemmar af hans familj samt i hans tjenst anstälde jägare och skogvaktare befriats från skyldighet att utlösa jagtpass, hafva i den allmänna motiveringen framhållits; här torde endast behöfva erinras, att med uttrycket hemmavarande medlem af jagträttsinnehafvarens familj icke afses sådana familjemedlemmar, hvilka sjelfva satt bo å annan ort och endast tillfälligtvis besöka honom.

Att i afseende å jord, som eges eller brukas af allmän inrättning eller bolag, inrättningens eller bolagets styrelse eller särskilda bolagsdelegare icke ega tillgodonjuta den frihet från pass-skyldighet, som enligt denna § är tillerkänd jagträttsinnehafvaren, torde icke behöfva i texten särskildt angifvas. Å andra sidan lärer det utan vidare vara klart att, om inrättningen eller bolaget lemna uppdrag åt någon att för *bolagets räkning* utöfva dess jagträtt, denne bör vara fri från skyldighet att utlösa jagtpass, om icke såsom jagträttsinnehafvare, så dock i egenskap af hos inrättningen eller bolaget anställd jägare.

Inom lappmärkerna utgör jagten ett viktigt näringsfång; af sådan anledning och då för öfrigt en verksam kontroll der ej torde vara möjlig att åstadkomma, har för jagt i lappmärkerna jagtpass ej föreskrifvits.

Af väsentligen enahanda orsaker har undantag gjorts för jagt efter sträckande sjöfogel i skärgården; utöfvas sådan jagt på klippor och skär, som ej lyder under visst hemman, följer dessutom passfrihet af det sist i paragrafen gjorda undantag för jagt, som omförmäles i 4 §.

Med afseende å den skada, hvilken af sälen förorsakas å fisket, och hvilken ansetts så betydande, att belöning för dödande af säl blifvit utfäst, lärer jagtpass ej böra fordras för rätt att jaga dylika djur.

För stadgandet, att jagt, som omförmäles i 4, 7, 8, 11 och 12 §§

af förslaget, får bedrifvas utan jagtpass, lärer någon motivering ej erfordras.

Bestämmelserna i denna § åsyfta att bereda kontroll å efterlefnaden af de i fråga om skyldigheten att utlösa jagtpass meddelade föreskrifter. 15 §.

Grunden för stadgandena i denna § torde vara uppenbar utan vidare motivering. 16 §.

Jagtpassinstitutionens hufvuduppgift är, såsom ofvan framhållits, att främja jagtvården genom att dels åstadkomma inskränkning i antalet af sådana jagtdikare, hvilka kunna antagas sakna intresse af villebrådsstammens bevarande, dels ock underlätta kontrollen öfver jagtlagarnes efterlefnad. Ur denna synpunkt äro bestämmelserna om jagtpass således mera att betrakta såsom ordningsföreskrifter, gifna till allmänt gagn, än såsom regler af civillags innebörd. Då emellertid å andra sidan jagtpass framträder såsom ett i många fall nödvändigt vilkor för den enskildes rätt att idka jagt, hafva komiterade ansett hufvudbestämmelserna derom böra inflyta i lagen om rätt till jagt. De närmare föreskrifterna åter om jagtpassets form och utseende samt sättet för dess utfärdande äfvensom redovisningen för influtna passafgifter äro uppenbarligen af rent administrativ natur och hafva af sådan anledning inrymmts i det derom särskildt utarbetade förslaget till kungörelse.

Till följd deraf, att jagtlagstiftningens bestämmelser af ekonomisk och administrativ natur upptagits i en särskild stadga, har det ansetts nödigt att genom ett allmänt stadgande i lagen om rätt till jagt påpeka jagträttsinnehafvares skyldighet att ställa sig till efterrättelse icke blott de i lagen förekommande inskränkingar i jagträtten, utan äfven de fridlysningsbestämmelser och andra till befrämjande af jagtvård syftande föreskrifter, som i särskild ordning meddelas. Paragrafen har, såsom vid 4 § erinrats, tydligtvis äfven tillämpning i fråga om jagt, som i nämnda paragraf afses. 17 §.

Den, som till annan upplåter jagträtt å sin egendom, torde sällan eller aldrig tänka på att genom förbehåll vid upplåtelsen skydda sig för det personliga obehag, som fullföljande af jagt in på sjelfva det område, der han har sin bostad, i många fall kan medföra. Han föreställer sig icke, att å gårdsplats eller trädgård, hvilka ställen ju icke äro 18 §.

egnade att tjena till uppehållsort för villebråd, någon jagt kan ifrågakomma. Men så är dock förhållandet. Det inträffar icke sällan, att en fogelkull, t. ex. rapphöns, som uppjagats i närheten af en gård, tager sin tillflykt in i dervarande trädgård eller gårdsplanteringar, och i sådana fall fortsättes vanligen jagten dit, utan att den jagande frågar efter den störande inverkan, jagten förorsakar å gårdsinnehafvarens hemfred. Då dennes underlåtenhet att göra förbehåll i nyssnämnda hänseende icke i allmänhet kan antagas innebära, att han verkligen samtyckt till ett så vidsträckt utöfvande af jagträkten, utan, såsom ofvan antydts, väl oftast beror på, att i följd af sakens natur möjligheten af jagtens drifvande i sådan utsträckning icke framställt sig för honom vid aftalets slutande, hafva komiterade ansett jagtinnehafvares rätt att söka efter vildt eller eljest utöfva jagt i annans gård eller trädgård böra genom stadgande i lag göras beroende på uttryckligt medgifvande af jordinnehafvaren, vare sig detta lemnas genom förbehåll i upplåtelseaftalet eller särskildt för hvarje fall.

Väsentligen liknande synpunkter hafva varit bestämmande för komiterade i fråga om förbudet mot utöfvande af jagt å annans med säd eller gräs bevuxna åker. Den betydande ekonomiska skada och det ohägn, som kan komma att förorsakas af jagts utöfvande å sådant ställe, utgöra, enligt komiterades tanke, tillräcklig anledning för lagstiftaren att icke anse rätt dertill förefinnas, med mindre den jagande kan visa uttryckligt medgifvande af jordens innehafvare, och tvifvel sålunda icke råder om, hvad dennes verkliga afsigt varit vid upplåtelsen. Förbudet afser endast med säd bevuxen åker samt åker, der klöfver, timotej eller annat utsådt fodergräs växer, således icke rotfruktsland eller naturlig äng. Ej heller afser förbudet jagt under höst och vinter å åker, bevuxen med höstsäd.

Nu omnämnda förbud torde, utan verkligt förnärmande af redan förvärfvade rättigheter, kunna vinna tillämpning äfven å jagträttsupplåtelse, som tillkommit, innan förslaget blifver lag.

För öfverträdelse af förbuden stadgas ansvar i 28 §. Sådan öfverträdelse är för handen icke blott i det fall, att den jagande sjelf tränger in å område, som i stadgandet afses, utan äfven om han skickar in sina hundar att der söka efter vildt eller underlåter att göra hvad på honom ankommer för att förebygga, att hundarne af sig sjelfve dit inkomma. Ligger honom härutinnan icke något till last, är han naturligtvis fri från ansvar och endast underkastad ersättningskyldighet.

Den i sista satsen af paragrafen föreslagna bestämmelse har ansetts böra intagas för att uttryckligen fastslå, hvad som egentligen

ligger i sakens natur, att nemligen jagträttsinnehafvaren är pliktig utgifva ersättning för all skada, som genom jagtens utöfning tillfogas den egendom, der jagten eger rum.

Den, som skrämmer eller drifver villebråd från annans mark in på sin egen i afsigt att der skjuta och tillegna sig detsamma, bör visserligen anses skyldig till oloflig jagt å annans mark och underkastad det för sådan förbrytelse i strafflagen stadgade ansvar, åtminstone om han ådagalägger sin afsigt genom att omedelbart, sedan djuret inkommit å hans egen mark, förfölja detsamma med skjutvapen eller annat jagtmedel. Men der afsigten ej sålunda ådagaläggas, eller vederbörande eljest tillvägagår på sådant sätt, att fulla skäl ej förefinnas att hänföra hans förfarande till oloflig jagt, om än sådant är sannolikt, står man för närvarande rättslös mot ett ofog, som blifver allt vanligare, särskildt hvad det värdefullaste villebrådet, elg, angår. Komiterade hafva derföre föreslagit intagande i denna § af förbud mot att skrämma eller drifva till sig vildt från annans mark jemte deremot svarande ansvarsbestämelse i 28 §.

19 §.

Att uppsätta bulvan för fogelskytte i omedelbar närhet af annans rågång utgör ett obehörigt sätt att locka till sig vildt från grannens mark och har derföre ansetts böra förbjudas.

Det nya finska jagtlagsförslaget innehåller liknande bestämmelser, som de i denna paragraf föreslagna.

Då ett djur af den storlek som elgen för sin föda och trefnad tager i anspråk en betydande jordareal och till följd deraf har sitt egentliga tillhåll i större sammanhängande skogskomplexer, derifrån han endast tillfälligtvis utkommer å och passerar öfver kringliggande mindre jordlotter, kan det icke utan skäl sättas i fråga att i lagen fastställa innehaf af en viss minimiareal såsom vilkor för rättigheten att utöfva jagt å detta slags villebråd. Egaren af en större skogstrakt, der elgar hafva sin stadiga uppehållsort och året rundt njuta föda och fred, känner det förvisso såsom ett obehörigt intrång i sin rätt, att den, som inom trakten eller nära derintill eger ett område af kanske endast några få hektars rymd, af lagen medgifves rättighet att fälla dessa djur allenast derföre, att de vid ett eller annat tillfälle passera öfver den mindre jordlotten; och egaren af denna kan knappast beklaga sig öfver, om hans rätt i nämnda hänseende varder inskränkt. En dylik inskränkning är dessutom särskildt önskvärd med hänsyn till elgbestånden å kronoskogarne i de norra länen, hvarest en mängd ängslåtter och andra en-

20 §.

skilde tillhöriga mindre jordlotter förekomma enclaverade i skogarne. Då emellertid elgen, äfven om han endast undantagsvis uppehåller sig å sådana mindre områden, hvarom här är fråga, dock obestriddigen under passerandet kan göra skada å säd eller hö, bör rättighet för innehafvare af sådant mindre område att der jaga elg icke helt och hållet betagas honom eller inskränkas vidare, än att han kan genom jagten göra sig betäckt för dylik skada.

Komiterade hafva sökt lösa frågan på det sätt, att jagträttsinnehafvare, hvars område icke omfattar större sammanhängande areal än femtio hektar, enligt förslaget förklarats berättigad att fälla en elg årligen, men icke flera, ett stadgande som i viss mån har sin motsvarighet i nu gällande jagtlagstiftning i Norge, enligt hvilken, liksom i förslaget till den nya norska jagtlagen, på hvarje »matrikuleret Eien-dom» ej får fällas mera än en elg om året. Härvid hafva komiterade icke förbisett, att svårigheter möta mot öfvervakande af efterlefnaden af ett sådant stadgande. Men dels torde dessa vid närmare öfvervägande komma att visa sig mindre, än man till en början föreställer sig, och dels skall helt visst införandet i lagen af en sådan bestämmelse i och för sig medföra god verkan.

21 §.

Nu gällande lagstiftning fordrar väl icke såsom ett kriterium på oloflig jagt, att villebråd fälles eller skott lossas å främmande jagtmark, och domstolarne tveka icke heller i allmänhet att till ansvar för sådan förbrytelse fälla den, som anträffas, utrustad till jagt, ströfvande omkring på annans mark, såvida omständigheterna göra det uppenbart, att sådant skett i afsigt att jaga. Men bevisning i detta afseende är dessvärre ofta svår att åstadkomma. En tjufskytt, som märker sig förföljd, behöfver blott taga skotten ur bössan, kasta bort patronerna och sedan åberopa saknaden af ammunition såsom bevis för sin oskuld eller ock till förklaring af sitt uppträdande å det främmande området framkomma med någon annan mer eller mindre sannolik uppgift, för att i de flesta fall gå fri från ett rättvist straff. Vill man därför möjliggöra för jagträttsinnehafvaren att freda sin jagtmark från obehörigt intrång, måste man, i likhet med hvad fallet är i Danmark och de flesta andra länder, i lagen förbjuda och stämpla såsom brottsligt hvarje kringströfvande med bössa å främmande mark utanför de vanliga färdvägarne åtminstone i alla fall, der sådant ej är nödvändigt för att komma till egen jagtmark eller vederbörande sjelf eljest förebringa bevisning, som gör det uppenbart, att hans uppträdande å det främmande området icke skett i afsigt att jaga. Med dylika förbehåll torde stadgandet i fråga,

med dertill hörande ansvarsbestämmelse i 28 §, icke möta någon afsevärd betänklighet. En jagträttsinnehafvare bör med skäl kunna fordra, att den, som i jagtutrustning vill färdas öfver hans mark, betjenar sig af der befintliga färdvägar och icke ströfvar genom trakter, der villebråd uppehåller sig.

Med uttrycket vanliga vägar menas anlagda, till färdsel för åkdon afsedda vägar, således icke obanade markvägar eller gångstigar.

Dessa paragrafer motsvara jagstadsans § 18. Bestämmelserna i nämnda lagrum hafva emellertid ej ansetts kunna oförändrade bibehållas. Tillämpligheten af andra stycket i berörda paragraf är genom uttrycket »löper jagthund lös» inskränkt till sådana hundar, hvilka användas eller dresserats till jagt, och erfarenheten har visat, att detta förhållande gifvit anledning till ganska svårlösta tvister. Att bevisa, att en upptagen hund är en jagthund, faller sig ofta, särskildt hvad stöfvare angår, synnerligen svårt, och denna svårighet har i många fall förorsakat afsevärd förlust för upptagaren. Dessutom är det att märka, att de flesta hundar, som hållas vid torpställen och mindre lägenheter i skogstrakter, äfven om de icke äro dresserade till jagt eller af sina husbönder dertill användas, af instinkt drifvas att jaga på egen hand och ofta blifva skadligare för villebrådet i trakten än de egentliga jagthundarna. Med afseende å dessa förhållanden hafva komiterade ansett ordet jagthund i förenämnda uttryck böra utbytas mot *hund*. Den utsträckning, upptagningsrätten härigenom erhållit, torde icke möta någon betänklighet, då uttrycket *löper lös*, hvilket enligt komiterades mening bör likställas med kringströfvande på egen hand, i allt fall innefattar en begränsning, tillräcklig att förekomma missbruk.

Enligt nuvarande lydelse af andra stycket i 18 § jagstadsans är vidare lös hund, som upptagits å annans jagtmark, derest egaren ej är känd, icke förverkad förr än natt och år förflutit, från det kungörelse om upptagandet skett i närmaste kyrkor, och upptagaren är således skyldig att föda sådan hund, äfven om densamma är helt och hållet värdelös, under mera än ett år från upptagandet räknadt. Denna förpligtelse är enligt komiterades mening allt för betungande för upptagaren och gör i många fall upptagningsrätten illusorisk, helst upptagaren icke kan, äfven om han lyckas få reda på hundens egare, mot dennes vilja tilltvinga sig lösen för hunden. För egaren af hunden kan det ej heller anses erforderligt att under så lång tid som ett år bibehållas vid sin rätt att återlösa densamma. Finnes hos egaren verkligt intresse att återfå hunden, lär en tid af två månader vara fullt tillräcklig för ändamålet, helst

22 och
23 §§.

om man anordnar så, att kungörandet om upptagandet varder mera effektivt än nu är fallet. Komiterade hafva därför föreslagit begränsning af nämnda tid till 60 dagar från det kungörande om hundens upptagande skett, hvarvid emellertid, till ytterligare betryggande af hundegarens rätt, upptagaren förpligtats att, utom kungörelse i närmaste kyrkorna, äfven föranstalta om införande i en ortens tidning af annons om upptagandet. — För jemförelse må erinras, att enligt det nya finska jagtlagsförslaget, sådant detta antagits af Finlands ständer, upptagen hund anses förverkad, sedan femton dagar förflutit fråu det upptagandet kungjordes, med egaren likväl förbehållen rätt att lösa hunden åter, så länge upptagaren ännu har den i sin besittning — ett förbehåll, som emellertid icke hindrar upptagaren att omedelbart efter utgången af de femton dagarne döda hunden eller afyttra densamma.

Komiterade hafva vidare, särskildt med hänsyn till sådana fall der upptagen hund, som förverkats, är af ringa värde, ansett nödigt att, till förekommande af förlust för upptagaren, lemna honom valrätt emellan att behålla hunden eller utkräfva lösen af egaren. På det att sistnämnda rätt icke skall missbrukas, har densamma likväl gjorts beroende på, att talan om lösen anhängiggjorts inom viss kort tid, efter det hunden förverkats.

Med uttrycket »mark der villebråd finnes», afses icke allenast mark, der man vet eller der det är vanligt, att villebråd vistas, utan under detta uttryck bör hänföras all mark, som icke i likhet med tomtplatser och dylika ställen måste anses i och för sig otjenlig såsom uppehålls-ort för det vilda.

Det nya tillägget i andra stycket af 23 § i förslaget torde väl, strängt taget, icke vara nödvändigt, då en vallhund, som åtföljer boskaps-hjord, icke egentligen kan sägas löpa lös i den mening, dessa ord förekomma i första stycket af paragrafen, men en erinran om förhållandet har dock ansetts lämpligen böra göras till förekommande af missuppfattning.

Den i 19 § af gällande jagtstadga enhvar medgifna rätt att upptaga hund, som under den tid, villebrådet i allmänhet är fredadt, anträffas lös i skog eller hage, hafva komiterade ansett icke böra bibehållas, utan ersatt med bestämmelse om ansvar för den, som visar försumlighet i vården af hund, hvilken har för vana att kringströfva, så att den under fridlysningstid löper lös i skog eller mark; och hafva föreskrifterna härutinnan, såsom icke vidare berörande någon civil rättighet, ansetts böra införas i den administrativa författningen (se 8 och 12 §§ i förslaget till jagtstadga).

I sista stycket af nu gällande jagstadgas 19 § stadgas rätt för hvem det vara må att döda katt, som anträffas i skog eller hage. Komiterade hafva ansett denna rätt böra utsträckas att afse äfven sådana fall, då katt påträffas i åker eller annan till skog eller hage icke hänförlig mark, enär erfarenheten visat, att dessa djur äfven å dylika ställen göra betydlig skada å det vilda, särskildt å raphönskullarna. För att emellertid ej allt för mycket utsätta kattergarne för risken att få sina kattor dödade hafva komiterade föreslagit, att rätten att döda katt annorstädes än i skog eller hage icke skall gälla inom ett område af 200 meter från bebodt hus. 24 §.

Denna paragraf motsvarar 21 § i nu gällande jagtstadga. De sakliga ändringar, som egt rum, sammanhånga med de nya föreskrifterna angående jagtpass. Öfverträdelse af dessa föreskrifter ega närmast karaktären af polisförseelser, och komiterade hafva därför ansett, att, om dylik öfverträdelse begås genom en handling, som i sig innefattar jemväl olofflig jagt å annans mark, absorption af straffet icke bör förekomma, utan särskildt straff för öfverträdelsen af passföreskrifterna ådömas. 25 §.

Att en tjufskytt bör anses hafva förverkat jagtpass, som kan vara af honom uttaget, torde vara klart. Saken har särskild betydelse i det fall, som omförmäles i 26 §.

Stadgandet i 23 § af 1864 års jagtstadga är icke blott tillämpligt i fråga om den, som anträffas å bar gerning, under utöfning af olofflig jagt å annans mark, utan afser också det fall, att någon under dylika omständigheter öfverraskas jagande under förbjuden tid, och paragrafen är, uppenbarligen med hänsyn dertill, att sistnämnda förseelse får åtalas af hvem som helst, affattad så, att efter ordalagen en och hvar är berättigad att under de gifna förutsättningarna främtaga den jagande bössa och den öfriga jagtattiralj, som i paragrafen omnämnes. Det torde dock icke vara jagtstadgans mening att i fråga om olofflig jagt å annans mark, derå ju, åtminstone beträffande enskildes egor, ingen annan än målsegaren eger tala, tillerkänna personer, som icke hafva med saken att skaffa, en dylik rätt. En sådan rätt bör i nämnda fall endast tillkomma den, som eger jagträtten, äfvensom, der annan innehar jorden, sådan innehafvare samt dennes och jagträttsinnehafvarens folk, hvilka alla kunna anses utan särskildt bemyndigande behörige att i ett fall som detta handla å jagträttsinnehafvarens vägnar och vårda hans rätt (jemför 24 kap. 16 § strafflagen). 26 §.

I fråga om mark, der kronan eger jagträtt, hafva komiterade ansett dylik befogenhet böra tillkomma allmän åklagare äfvensom öfriga tjänstemän och betjente, som enligt 29 § af lagförslaget tillerkänts åtalsrätt i fråga om intrång i kronans jagträtt.

Hvad angår vederbörandes rätt att behålla bössa och annat, som fråntagits en oloffigen jagande, öfverensstämmer komiterades förslag hufvudsakligen med motsvarande stadgande i lagen om rätt till fiske. I stället för det i nämnda lag förekommande, från 17 kap. 3 § Byggningsbalken hemtade, men till sitt innehåll något obestämda uttryck »till dess han rätt för sig bjuder», hafva komiterade dock ansett lämpligen böra stadgas, att qvarhållningsrätten skall fortfara, till dess den felande ställer säkerhet för böter, skadestånd och annan ersättning, hvartill han kan kännas skyldig. Att säkerheten skall vara sådan, att den kan anses nöjaktig, torde falla af sig sjelf.

27 §.

I analogi med föreskrifterna i Kongl. kungörelsen angående skatt för hundar stadgas här såsom påföljd för utöfvande af jagt utan föregånget utlösande af jagtpass, utom böter, skyldighet för den felande att erlägga dubbel passafgift, eller två gånger det belopp, som han enligt bestämmelserna i 13 § 2 mom. minst haft att erlägga för att förskaffa sig ett jagtpass, medförande behörighet till jagten i fråga. Om således jagten utöfvats under blott en dag eller oftare, men dock inom en sammanhängande tid af högst tre dagar, allt i samma län, utgår afgiften med tre kronor dubbelt eller sex kronor. Styrkes åter, att den tilltalade under sådan tid jagat i två län, eller faller ett af jagttillfällena utom förenämnda tidsperiod, hade för jagten i passafgift lägst bort erläggas sex kronor, och den felande ålägges i sådant fall att utgifva tolf kronor. I fråga om jagt, som bedrivits under flera än tre dylika tidsperioder under ett kalenderår, sker beräkningen efter den för årspass stadgade afgift eller, om jagten tillika försiggått i flera län, efter afgiften för rikspass, derest ej afgiften efter annan beräkningsgrund ställer sig lägre.

Erläggande af straffafgift, hvartill någon enligt förevarande § dömes, medför ej rätt till utfående af jagtpass och ersätter ej heller sådant pass, hvadan den, som fortsätter att jaga utan att i föreskrifven ordning utlösa sådant pass, blir underkastad nytt ansvar och ny straffafgift.

Beträffande de i andra stycket af 27 § förekommande orden »den, som vederbör», hänvisas till bestämmelserna i 15 §.

28 §.

Ansvarsbestämmelsen i denna § öfverensstämmer med den, som förekommer i fjerde stycket af 22 § i nu gällande jagtstadga.

I praxis har icke sällan försports tvekan, huruvida enligt gällande bestämmelser tjänstemän och betjente vid skogsstaten ega åtalsrätt i fråga om olofflig jagt å kronomark, der denna förbrytelse icke är förenad med öfverträdelse af fridlysningsbestämmelser eller andra i jagtstadgan till allmänt gagn gifna föreskrifter. Af strafflagen framgår visserligen, att en dylik förbrytelse, som väl icke kan sägas förnärma enskild persons rätt, hör under allmänt åtal; men häraf kan icke dragas någon slutsats i fråga om förenämnda tjänstemäns och betjentes befogenhet i förevarande fall, och instruktionen för skogsstaten af den 29 November 1889 innehåller i detta hänseende, i olikhet med föregående instruktion, i hvilken föreskrift fanns meddelad om skyldighet för jägmästaren att till åtal befordra inom reviret föröfvade förbrytelser mot jagtförfattningarne, allenast en erinran derom, att »om tjänstemäns och betjentes åliggande att beifra öfverträdelser af jagtförfattningarne är särskildt stadgadt». Hvad åter angår 24 § i gällande jagtstadga, så är det visserligen klart, att förbrytelser af ifrågavarande art icke höra under nämnda paragrafs första stycke, men häraf följer icke med nödvändighet, att desamma skola hänföras till sådana »andra öfverträdelser», som afses i andra stycket af paragrafen, och i fråga om hvilka åtalsrätt der uttryckligen tillerkännes skogsstatens tjänstemän och betjente. Det låter nemligen tänka sig, att paragrafen icke i någon del är tillämplig på förbrytelser, i afseende å hvilka, såsom fallet är med olofflig jagt å annans mark, straffbestämmelser och åtalsföreskrifter förekomma i strafflagen, och det i andra stycket använda uttryck »andra öfverträdelser, som i denna stadga äro belagda med ansvar», talar onekligen för en sådan mening. Densamma vinner äfven stöd af den omständigheten, att man under annat antagande tvingas att i enlighet med bestämmelsen i paragrafens tredje stycke, hvilket obestriddigen afser samma öfverträdelser som andra stycket, tillerkänna hvar och en behörighet att anställa åtal för intrång i kronans jagträtt, något som man icke är benägen antaga hafva varit lagstiftarens afsigt.

Å andra sidan synes det föga antagligt, att, då åtalsrätt ansetts kunna anförtros ifrågavarande tjänstemän och betjente i afseende å förseelser mot fridlysningsbestämmelser och andra den allmänna jagtvården rörande föreskrifter, lagstiftaren skulle velat betaga kronan rätt att begagna sig af dessa sina befattningshafvande för beifrande af obehörigt intrång i kronans jagträtt. Att så ej heller är förhållandet, framgår, enligt komiterades mening, med erforderlig tydlighet af en jemförelse emellan 24 § jagtstadgan och det äldre stadgande i ämnet, från hvilket nämnda paragraf uppenbarligen är hemtadt, eller § 3 i art. 5

af Kongl. Stadgan angående jagt och djurfång den 13 April 1808. Der heter det nemligen: »krono- och jägeribetjente tillkommer det egentligen att vid domstolarne beifra förbrytelser emot denna stadga, men på det slika förbrytelser så mycket mindre måtte utan ansvar aflöpa, skall äfven hvar och en ega att dem åtala; härifrån dock undantagne sådana mål, som allenast angå oloflig jagt på enskildes egor, antingen i tillåten tid, eller af icke fridlyst vildt; hvilka mål, såsom icke rörande det allmännas rätt, måge på målseganden allena ankomma att åtala.» — Tager man nu i betraktande, att i 1808 års stadga finnas införda straffbestämmelser icke blott för jagt i förbjuden tid, utan äfven för oloflig jagt å annans mark, och att uttrycklig skilnad der göres mellan sådan jagt å kronomark och å enskildes egor, måste nyssnämnda paragraf i 1808 års stadga anses innebära, såväl att »jägeri-betjente» hade befogenhet och skyldighet att åtala oloflig jagt å kronomark, som att åtalsrätt i afseende å sådana förbrytelser tillkom jemväl hvar och en annan; och häruti kan 24 § af nu gällande jagtstadga, hvilket lagrum tydligtvis endast utgör en omskrifning af den äldre bestämmelsen, icke antagas hafva medfört någon ändring.

Den rätt att å kronans vägnar föra talan om oloflig jagt å kronomark, som skogsstatens tjänstemän och betjente således hittills innehaft, anse komiterade böra fortfarande tillkomma dem. Deremot synes den allmänna befogenheten för hvar och en att åtala dylika förbrytelser icke böra bibehållas. Den har hittills icke veterligen begagnats, åtminstone icke i någon nämnvärd utsträckning, och är, med hänsyn till det sätt, hvarpå bevakningen å kronoskogarne nu är anordnad, icke heller nödig, liksom den i och för sig synes mindre lämplig. Komiterade hafva derföre omredigerat paragrafen så, att dels anledning till tvekan i fråga om skogstjänstemäns och betjentes befogenhet i förstnämnda hänseende torde vara undanröjd, dels rättigheten för enhvar att åtala jagtförbrytelser inskränkes att gälla endast i fråga om öfverträdelser af i lagen gifna föreskrifter, som afse allmänt gagn. (Jmf. 16 § i komiterades förslag till jagtstadga.)

30 §.

För att såvidt möjligt söka förmå allmänheten att sjelf hålla hand öfver efterlefnaden af de nya föreskrifterna om jagtpass jemte andra bestämmelser i jagtlagen, hafva komiterade föreslagit den förändring i hvad hittills varit gällande, att kommun, der öfverträdelsern egt rum, i stället för kronan tillerkänts rätt till andel i derför ådömda böter, hvarjemte angifvare, der sådan finnes, ansetts böra undfå hälften af åklagarens bötesandel (jemf. 17 § i förslaget till jagtstadga). Bestäm-

melsen om sättet för fördelning af afgift, som någon enligt 27 § dömes att utgifva, har föranledts af enahanda skäl.

Då jordupplåtelser, som tillkommit före utfärdandet af 1864 års jagtstadga, ännu kunna vara gällande, hafva komiterade ansett nödigt här upprepa den i nämnda stadga intagna öfvergångsbestämmelse rörande den äldre lagstiftningens fortfarande tillämplighet i fråga om jagträtten å till brukande upplåten mark i sådana fall.

*Öfver-
gångsbe-
stämmel-
sen.*

Förslaget till jagtstadga.

De uti förevarande moment föreslagna bestämmelserna angående fridlysning af vissa villebrådsarter beteckna, såsom synes, i formelt hänseende den skiljaktighet från nu gällande stadganden i ämnet, att, under det att dessa senare innehålla uppgift å de tider, då jagt å de olika slagen af villebråd är förbjuden, *fridlysningstiderna*, upptager komiterades förslag i stället de tider, under hvilka jagten å visst villebråd är tillåten, *jagttiderna*. Ändringen har vidtagits af rent praktiska skäl, i syfte att underlätta uppfattningen och kvarhållandet i minnet af de många specialbestämmelserna. I det nya norska jagtlagsförslaget begagnas enahanda uppställning.

*1 §
1 mom.*

Till beredande af ytterligare öfverskådlighet hafva komiterade derjemte sammanfört bestämmelserna rörande däggdjur i en grupp och stadgandena angående foglar i en annan.

I fråga om de allmänna grunder, som varit bestämmande för de af komiterade i detta mom. föreslagna sakliga ändringar, hänvisas till hvad i sådant afseende förut af komiterade anförts. Här må endast tilläggas, att komiterade, till förekommande af oreda och förvirring, ansett jagttidernas inträdande och upphörande böra utan undantag förläggas antingen till början eller midten af månaden, hvarigenom allmänheten befrias från olägenheten att behöfva taga hänsyn till flera än dessa två tidpunkter.

Beträffande de särskilda jagttiderna må följande anföras:

Jagttiderna för *elg*, *kronhjort*, *dofhjort* och *vildren*, sådana de för närvarande i allmänhet äro bestämda, hafva bibehållits oförändrade.

Af *canadahjort*, till hvars inplanterande i landet försök för några år sedan gjordes, finnes numera qvar endast ett eller annat enstaka exemplar, om ens något, och komiterade hafva derföre icke ansett lämpligt här intaga någon fredningsbestämmelse för detta djurslag. Kongl. Kungörelsen den 28 Mars 1892, hvarigenom jagt å detta villebråd förbjudits tillsvidare alla tider af året, blifver dock enligt komiterades förslag till öfvergångsbestämmelser gällande intill utgången af år 1903.

Bäfvern är sedan länge utdöd i landet och har derför icke här omnämnts såsom föremål för fredning.

I fråga om jagttiden för *rådjur* har endast föreslagits ändring för Malmöhus och Christianstads län. I dessa landsdelar hafva rådjuren till följd af det skydd och den vård, som der egnats detta villebråd, under senare tider starkt förökats och förekomma nu i sådana bestånd, att jagträttsinnehafvaren i allmänhet är i tillfälle genom urval på förhand bestämma, hvilka djur han vill fälla. Detta förhållande är af stor betydelse ur jagtvårdssynpunkt, då detsamma bereder jagträttsinnehafvaren möjlighet att före djurens parningstid bortskjuta öfvertaliga bockar, en åtgärd, som, enligt hvad erfarenheten från andra länder visat, är för ett rationellt vårdande af rådjursstammen synnerligen fördelaktig. I Danmark och andra länder, der jagtvården står högt, äro också jagttiderna så anordnade, att tillfälle till dylik gallring beredes jagträttsinnehafvaren. Komiterade, som ansett tiden vara inne för en sådan anordning äfven i vårt land, i de delar der rådjursvillebrådet förekommer i större mängd, hafva derför föreslagit, att i Skåne råbock skall få jagas, utom under den allmänna jagttiden för rådjur, äfven under sista hälften i Juni månad. I öfriga delar af landet, der rådjurens antal är vida mindre och bestånden mera spridda, har en dylik anordning ansetts icke lämpligen kunna införas.

Beträffande *hare* gälla nu olika fridlysningsbestämmelser för de båda nordligaste länen mot hvad för öfriga delar af riket är stadgadt. I Norrbottens och Vesterbottens län är den tillåtna jagttiden å hare från och med den 21 Augusti till och med den 15 Mars; i öfriga delar af riket deremot från och med den 16 Augusti till och med den 14 Februari. (Kongl. kung. den 31 Maj 1888.)

Komiterade hafva ansett enhet i fridlysningsbestämmelserna rörande detta villebråd kunna utan olägenhet genomföras sålunda, att jagttiden för hela landet fastställas till tiden från och med den 16 Augusti till

och med Februari månads utgång. Härigenom utsträckes visserligen för största delen af landet jagttiden med 14 dagar, men detta synes kunna ega rum utan menlig inverkan på harstammen, hvarförutom en sådan utsträckning har till följd, att drifvande hund får användas under senare delen af Februari äfven för jagt efter räf, hvilket länge utgjort ett önskningsmål särskildt för jägare inom södra och mellersta delarne af riket.

Tysk hare, som för några år sedan inplanterats i Skåne och genom Kongl. kung. den 23 Oktober 1896 helt och hållet fridlysts der utom å ön Hven för tiden intill den 1 Januari 1899, behöfver visserligen äfven under de närmaste åren derefter särskildt skyddas vare sig genom förlängning af totalförbudet eller genom fastställande af jagttiden till viss kort tid, exempelvis en månad, men dylika interimistiska bestämmelser hafva icke sin plats här, utan böra lämpligen utfärdas genom separatpåbud, derom vederbörande landsting eller jagtvårdsföreningar icke lära underlåta att göra framställning.

Komiterade, som i den allmänna motiveringen framhållit, hurusom skogsfogelns ungar utbildas lika tidigt i de nordligaste länen som i öfriga delar af riket, hafva ansett jagttiden för *hjerpe*, *ripa* (moripa finnes icke vidare i landet), *tjädertupp* och *orrtupp* böra blifva enahanda för hela riket och fastställas till samma tid, som föreslagits för hare. Den inskränkning, som härigenom för de båda nordligaste länen vidtages, synes komiterade utan olägenhet kunna genomföras, då det hufvudsakligaste jagtsättet der (fångst) vanligen upphör redan före Februari månads utgång; och hvad angår öfriga delar af landet, för hvilka jagttiden skulle komma att med 14 dagar utsträckas, anse komiterade, att denna utsträckning ej medför någon fara i jagtvårdshänseende.

Beträffande *tjäder-* och *orrhönor* har deremot enhet i jagttiden icke kunnat i allo ernås. Den rätt, som enligt gällande jagtstadga och jemväl enligt komiterades förslag är medgifven, att inom Jemtlands län samt Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker använda snaror och finare giller för fångande af vildt, förer af naturliga skäl med sig, att i dessa landsdelar samma jagttid måste bestämmas för hönor som för tappar, och en särskild lagstiftning är därför påkallad för nämnda län. I fråga åter om öfriga trakter af Norrland samt Kopparbergs län, hvilka icke beröras af den för närvarande enligt Kongl. kung. den 31 December 1895 gällande särskilda fridlysning för tjäderhönor och orrhönor, förekommer deremot icke någon dylik betänklighet. Och då berörda särskilda fridlysning redan visat sig medföra en synnerligen god verkan, hafva komiterade icke tvekat föreslå, att sistnämnda delar af

landet i detta hänseende underkastas samma bestämmelser som de mellersta och södra länen, dervid komiterade emellertid ansett jagttiden för hönor utan olägenhet kunna utsträckas till Oktober månads slut.

Jagttiden för *rapphöns* har med undantag för Malmöhus, Christianstads och Hallands län ansetts böra upphöra med Oktober månads utgång. Det inträffar nemligen ofta, att i öfriga delar af landet snö faller och blifver qvarliggande redan i början af November, och erfarenheten har visat, huru angeläget det är att genom lagstiftningen förekomma den för rapphönsstammen högst förödande jagt, hvartill eljest under dylika förhållanden tillfälle erbjuder sig. I Skåne och Halland, der snöfall sällan inträffar under förra hälften af November, och der tillgången på rapphöns dessutom är vida rikligare än i öfriga delar af landet, har slutterminen för jagttiden ansetts kunna sättas så sent som till den 15 November.

I jagttiden för *fasan*, sådan den i allmänhet är bestämd, har ändring ej blifvit ifrågasatt.

För *morkulla* har jagttiden, som nu är faststæld till tiden 11 Maj — 31 Januari, föreslagits till tiden 16 Maj — 31 December. Uteslutandet af Januari månad har föranledts deraf, att under nämnda tid endast ett fåtal morkullor inom landet påträffas. Hvad åter angår begynnelseterminen för jagttiden, må visserligen medgifvas, att morkullan, enligt principerna för rationel jagtvård, borde liksom öfriga foglar, för hvilka fridlysningsbestämmelser anses erforderliga, vara fridlyst under våren, då häckningen försiggår. Men då inom största delen af landet det enda jagtsätt, som i afseende å denna fogel användes, är s. k. ståndskytte på drag, och erfarenheten visat, att nästan uteslutande hanar dervid fällas, hafva komiterade ej ansett sig böra till rubbning af detta af ålder begagnade jagtsätt föreslå vidare inskränkning i vårjagten å detta villebråd, än att jagttidens början utsatts till den 16 Maj, i stället för den 11 Maj, som nu är den fastställda begynnelseterminen.

För *beckasin* samt *änder* af andra slag än dykänder äro enligt nu gällande lagstiftning tre olika jagttider fastställda. Slutterminen är visserligen för alla den 31 December, men begynnelseterminerna skilja sig sålunda, att jagttiden för Malmöhus, Kristianstads, Hallands och Blekinge län börjar den 11 Juli, för öfriga delar af riket, med undantag af Norrbottens, Vesterbottens och Jemtlands län, den 21 Juli samt för sistnämnda tre län den 1 Augusti.

Att åvägabringa fullständig enhet i dessa fridlysningsstider har ej ansetts kunna ske utan olägenhet. I de sydligaste provinserna äro andungarne i allmänhet flygfärdiga i medlet af Juli, och, om man ej tillåter,

att de få jagas, då detta inträffar, eller under de närmaste dagarne derefter, lägger man onödigtvis hinder för jagten å detta villebråd, som, så snart ungarne hunnit blifva tillräckligt flygstarka, lemna häckplatserna och tager sitt tillhåll i större sjöar, der det i allmänhet är för jägaren oåtkomligt. Med hänsyn härtill, och då andstammen i nämnda landsdelar under senare tider snarare ökats än minskats, hafva komiterade ansett jagttidens inträdande i Skåne, Halland och Blekinge icke kunna sättas senare än till den 16 Juli.

Inom öfriga delar af landet, der ungarne senare utvecklas, har tillgången på andvildt i allmänhet minskats, i somliga trakter högst betydligt, och detta förhållande beror i icke ringa mån derpå, att jagttiden, särskildt hvad angår de nordligare trakterna, inträdt alltför tidigt. En ändring härutinnan är af verkligt behof påkallad, om ej andungarne fortfarande, såsom hittills varit fallet, skola utsättas för att i hundratal bitas ihjel af hundar och stammen af andvildt ytterligare nedgå. Komiterade hafva därför föreslagit jagttidens början, utom i Skåne, Halland och Blekinge, till den 1 Augusti, en begynnelsetermin, som utan större olägenheter synes kunna göras gemensam för hela landet i öfrigt.

Uttrycket gräsand såsom en gemensam beteckning för den egentliga gräsanden och hennes samslägtingar hafva komiterade icke ansett böra bibehållas, då allmänheten icke har klart för sig, hvilka särskilda arter, som dermed afses, utan i stället uppräknat dessa arter. Med dem har äfven sammanförts en dykand, brunanden (*fuligula ferina*), hvilken med hänsyn till förekomstsättet ansetts böra åtnjuta samma fredning som gräsänderna.

Hvad *svanen* beträffar, så utvecklas dess ungar visserligen något långsammare än andungarne, men jagt å svan har dock ansetts kunna utan olägenhet tillåtas redan den 1 Augusti, hvarigenom äfven vinnes öfverensstämmelse mellan begynnelseterminerna för jagten å detta villebråd och de på samma jagtterräng förekommande gräsänderna. Slutterminen för svanjagten hafva komiterade ansett böra framflyttas till Februari månads utgång för att bereda tillfälle till jagt å sångsvan, hvilken under vintermånaderna uppehåller sig vid hafskusten och så godt som endast denna tid är åtkomlig.

I fråga om *ejder* gälla för närvarande olika jagttider för ostkusten och vestkusten. Denna åtskillnad anse komiterade icke vara grundad å verkliga skäl och hafva därför föreslagit en gemensam jagttid för hela landet, hvilken, med ledning af hittills vunnen erfarenhet och behörigt iakttagande af skärgårdsbefolkningens intressen, syntes lämpligen kunna

bestämmas till tiden 1 Juli—30 April, med särskilda inskränkningar i fråga om gammal ejderhona och årsunge af ejder, hvilka ansetts vara i behof af större skydd.

Huruvida den fridlysning af *dykänder* i allmänhet, som tillkom genom kongl. kung. den 26 Mars 1897, varit af verkligt behof påkallad, kan, enligt komiterades mening, på goda skäl ifrågasättas. Största delen af dessa foglar häcka i främmande länder eller i de nordligaste trakterna af våra lappmarker, der någon jagt af betydelse icke ifrågakommer, och jagten i de sydligare trakterna af landet under dykändernas flyttningar till eller från häckplatserna kan icke gerna antagas vara af beskaffenhet att störande inverka på stammens uppehållande. Om minskning å en eller annan ort försports, lär denna få tillskrivas andra omständigheter. I hvarje fall synas fredningsbestämmelserna böra inskränkas till kortare tid, än nu är fallet, och gälla endast vissa mera värdefulla arter af dykänder. Olika tider för jagt i färskvatten och saltvatten bör också undvikas. All kontroll blir derigenom nästan omöjliggjord, och i vår af hafsvikar djupt inskurna skärgård är det ofta icke lätt att säga, hvad som bör hänföras till färsk- eller saltvatten. Synnerlig vikt bör äfven fästas derpå, att det tillfälle till välbehöflig inkomst, som sträckskyttet under våren af gammalt beredt skärgårdsbefolkningen, icke genom fridlysningstidens för tidiga inträdande onödigtvis försvåras.

Enligt dessa grunder och med hänsyn till önskvärldheten deraf, att fridlysningstidens slut sammanfaller med utgången af den allmänna fredningstiden för gräsänder, från hvilka dykänderna icke lätt kunna under jagt urskiljas, hafva komiterade föreslagit jagttiden för svärta, sjöorre, knipa, vigg och bergand till 1 Augusti—30 April, hvaremot såväl alfogel som öfriga icke särskildt uppräknade dykänder ansetts böra få jagas alla tider af året.

Under komiterades öfverläggningar har ifrågasatts, huruvida icke i jagtstadgan borde intagas en bestämmelse om fredning åtminstone under häckningstiden äfven af andra foglar än de egentligen jagtbara, och till stöd härför har åberopats jagtlagstiftningen i vårt grannland Danmark äfvensom de nya norska och finska jagtlagsförelagen, der föreskrifter i ofvannämnda syfte finnas intagna. Då komiterade det oaktadt icke ansett sig böra i sitt förslag intaga en dylik bestämmelse, beror detta icke derpå, att komiterade underskatta betydelsen ur humanitär synpunkt deraf, att hvarje onyttigt och ändamålslost förföljande eller ofredande af djur, särskildt småfoglar, så vidt ske kan, förhindras, utan på den uppfattningen, att ett sådant förföljande eller ofredande icke

inom vårt land eger rum i någon nämnvärd grad, och att i allt fall en fridlysningsbestämmelse, med hänsyn till svårigheten att öfvervaka densamma efterlefnad, skulle komma att visa sig föga effektiv, helst den icke skulle kunna göras verksam mot minderåriga, hvilka dock äro de, som i främsta rummet kunna antagas förgå sig uti ifrågavarande hänseende.

Fångst af hval är väl knappast hänförlig under jagtförfattningarne, *1 § 2 mom.* men då sådan fångst i Kongl. kung. den 15 December 1882 benämnes jagt, har en hänvisning till nämnda kungörelse här ansetts nödig.

Det i slutet af 12 § i gällande jagtstadga intagna förbehåll om rätt för Konungen att, då omständigheterna dertill föranleda, vidtaga ändringar i de i stadgan meddelade fridlysningsbestämmelser har ansetts onödigt att bibehålla, då Konungens befogenhet i detta fall omedelbart framgår af dessa bestämmelsers upptagande i en uteslutande administrativ författning. I öfrigt hafva komiterade utgått från den förutsättningen, att de fridlysningsbestämmelser, som en gång kunna i anledning af detta förslag varda bestämda, böra ega bestånd för en längre tid, och hafva fördenskill icke velat genom en anvisning i stadgan redan från början liksom uppmuntra allmänheten att framkomma med förslag till deras ändrande.

Det i 13 § af gällande jagtstadga meddelade förbud att före vissa angifna tider på året taga ungar eller ägg från icke fridlyst, nyttigt villebråd verkar i allmänhet som ett totalförbud. Nämnda förfarande bör dock, enligt komiterades mening, vara tillåtet, så snart det icke sker af okynne, utan för något verkligen nyttigt ändamål. Så t. ex. bör det icke vara skärgårdsbefolkningen förmenadt att, såsom den mångestädas trots förbudet nu har för sed, använda ägg af skrak och andra icke fridlysta sjöfoglar till föda, liksom lagstiftningen icke bör förhindra insamlande af ägg till zoologiska museers eller enskilde vetenskapsidkares samlingar. Komiterade hafva därför, med uteslutande af den ändamålslösa tidsbestämningen, föreslagit en sådan affattning af lagrummet, att förbudet i fråga icke blifver tillämpligt i sådana fall, der borttagandet af ägg eller ungar från här afsedda foglar skett för studier eller annat nyttigt ändamål. *2 §.*

Stadgandet i § 14 af gällande jagtstadga, enligt hvilket innehafvare af hägnad jagtpark eller djurgård tillåtits att der alla tider af året idka all slags jagt, hvilat uppenbarligen på den förutsättningen, att *3 §.*

jagtvårdens intressen blifva, utan lagstiftningens ingripande, å dylika jagtområden behörigen tillgodosedda. Detta torde äfven med fog kunna antagas beträffande sådant villebråd, som af hägnaden hålles instängdt, och för hvilket den sålunda måste antagas vara afsedd. Deremot förefinnes, enligt komiterades uppfattning, intet skäl att utsträcka friheten att jaga å dessa platser så, att den kommer att omfatta äfven villebråd, för hvilket hägnaden icke utgör hinder, såsom till exempel fallet är med flygande vildt; utan böra i fråga om sådant villebråd de allmänna fridlysningsbestämmelserna ega tillämpning äfven inom jagtpark eller djurgård. Paragrafen har därför ändrats till öfverensstämmelse med ofvan uttalade åsigt.

4 §.

Det har redan uti den allmänna motiveringen blifvit af komiterade uttaladt, hurusom bestämmelserna i § 15 af gällande jagtstadga visat sig alldeles otillräckliga att förhindra försäljning eller forsling af i förbjuden tid fäldt villebråd, och komiterade hafva jemväl framhållit den ur jagtvårdssynpunkt högst väsentliga betydelse, som hvilar derå, att lagstiftningen härutinnan bringas till större effektivitet, än den nu eger. Såsom redan framhållits, kan detta, enligt komiterades mening, ej ske annorledes än genom ett absolut förbud mot försäljning eller forsling af villebråd efter förloppet af viss kort tid från jagttidens utgång. Denna respittid har med hänsyn till landets stora utsträckning icke ansetts kunna sättas kortare än fjorton dagar, hvilket visserligen är en olägenhet, då under denna tid villebrådshandeln helt och hållet frigifves, och ansvar för sådan handel icke kan ifrågakomma, åtminstone icke i annat fall, än då vederbörande öfvertygas om delaktighet i jagtförbrytelse, hvarigenom villebrådet åtkommits; men förhållandet blir i allt fall vida bättre, än det är för närvarande.

Ingen, som intresserar sig för jagtväsendet, lärer hafva undgått iakttaga den årligen återkommande företeelsen, att redan under första dagen af jagttiden tidigt på morgonen på torgen och hos vildthandlarne utbjudes vildt, hvilket uppenbarligen måste antagas vara fäldt före jagttidens inträdande. Att ett sådant förtida jagande ofta eger rum, särskildt under de sista dagarne af fredningstiden, bestyrkes äfven af erfarenhet från andra håll, och komiterade hafva därför, i syfte att undanrödja den frestelse till olaga jagt, som kan anses ligga i möjligheten att omedelbart vid jagttidens inträde afyttra det vilda, här föreslagit en bestämmelse af innehåll, att under första dagen af jagttiden vildt icke må salubjudas eller köpas. Då någon tid kan antagas åtgå för forslingen, (som enligt komiterades förslag är tillåten under första dagen),

samt vildt, den tid på året, då jagttiden inträder, är utsatt för att snart skämmas, torde förbudet i fråga icke blifva utan verkan. En motsvarande bestämmelse förekommer i Danmarks och flera andra länders jagtlagar samt har jemväl upptagits i det nya norska jagtlagsförslaget.

Bestämmelsen i andra punkten af paragrafens första stycke innebär, att vildt icke må från en landsdel, der forsling och försäljning af detsamma enligt första punkten är tillåten, införas till en annan landsdel eller inom denna forslas eller säljas, såvida till följd af för sistnämnda landsdel gällande särskilda jagttider forsling eller försäljning af sådant vildt der är förbjuden. Stadgandet är nödvändigt för kontrollens skull och har sin motsvarighet i bestämmelsen i sista punkten af 1 mom. i 23 § fiskeristadgan.

Den för Malmöhus och Christianstads län gällande bestämmelsen om rätt till jagt å råbock under tiden 16 juni—30 juni, då jagt å rå är förbjuden, har nödvändiggjort det i andra stycket af förevarande paragraf intagna stadgande, enär missbruk eljest lätt kunnat ega rum. En liknande kontrollföreskrift förekommer i den danska jagtlagen.

Att förbudet i denna paragraf icke bör afse konserver af vildt, är klart. Deremot ställer sig frågan, huruvida tillstånd må lemnas värdshusvärd att efter utgången af den tillåtna tiden servera till förtäring anrättadt vildt, ganska tvifvelaktig. Enligt danska jagtlagen faller sådant förfarande under det allmänna förbudet mot försäljning af vildt, och sannt är, att en bestämmelse i motsatt riktning kan föranleda missbruk. Men då förbudet mot salubjudande och forsling af det vilda väl i allmänhet får anses tillräckligt för kontrollerande, att icke en värdshusvärd inköper vildt efter tillåten tid, samt polismyndigheterna icke heller lära sakna andra utvägar för att försäkra sig, att icke å sådana offentliga ställen som värdshus och restauranter missbruk i förevarande hänseende eger rum, hafva komiterade dragit sig för att genom förbudets utsträckande till sådana fall, som nu äro i fråga, göra det omöjligt för en värdshusvärd att genom isläggning eller andra förskämning hindrande medel efter den tillåtna tiden tillhandahålla sina kunder till förtäring vildt, som han före denna tids utgång inköpt.

I fråga om lefvande vildt, hvilket stundom går i handel för utplantering eller annat särskildt ändamål, hafva komiterade ansett undantag från det allmänna förbudet kunna medgifvas, då kontrollen här vanligen icke erbjuder några svårigheter. Det synes tillräckligt att, såsom förslaget angifver, vederbörande presterar bevis för att djuret fångats i tillåten tid, om infångandet skett här i landet, samt, i annat fall, att det införts från utlandet.

Att ifrågavarande förbud ej bör utgöra hinder för utbudande till salu, köp, emottagande eller forsling af villebråd, som fällts i jagtpark eller djurgård, hvarest jagt alla tider af året är tillåten, eller som förverkats enligt 10 eller 11 §, lärer vara tydligt. För dessa ganska sällan förekommande fall torde de af komiterade föreslagna kontrollbestämmelser befinnas tillräckligt betryggande. Genom desamma afses icke att förhindra försäljning af större villebråd, styckadt i särskilda delar, och köparen af en del bör anses i sin goda rätt, om han före köpet förvissat sig om, att säljaren innehaft sådant intyg eller bevis, som i paragrafen omförmäles.

5 §. Det har ansetts lämpligt att här intaga en erinran derom, att för vetenskapliga eller andra till sin vigt dermed jemförliga ändamål suspension af de i 1, 2 och 4 §§ gifna bestämmelser kan i särskilda fall utverkas.

6 §. Komiterade hafva i denna paragraf upptagit allenast bestämmelser rörande sådana fångstmedel, som ansetts mer eller mindre farliga för människor och husdjur, hvaremot till en särskild paragraf, den sjunde, sammanförts föreskrifterna rörande öfriga fångstsätt, hvilka ur ren jagtvårdssynpunkt böra blifva föremål för behandling i jagtlagstiftningen. Hvad särskildt angår snaror, så hafva komiterade ansett användandet af detta slags jagtanstalter, vare sig gröfre eller finare, hufvudsakligen böra bedömas ur jagtvårdssynpunkt, samt till följd deraf, med uteslutande af ordet snara vid uppräkningsen i 6 § 2 mom. af exempel på farliga jagtanstalter, i 7 § föreslagit förbud mot användande af alla slags snaror utom Jemtlands län samt Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker. Nyssnämnda moment är emellertid så affattadt, att det eger tillämplighet i fråga om alla slags jagtanstalter, som äro farliga för människor eller husdjur, och den, som i de delar af landet, der det allmänna förbudet mot snaror icke är gällande, begagnar såsom fångstmedel snara af farlig beskaffenhet under andra omständigheter än de i 6 § 2 mom. omnämnda, gör sig alltså skyldig till öfverträdelse af det i nämnda lagrum stadgade förbud.

Föreskriften, att för människor eller husdjur farlig jagtanstalt icke må utsättas närmare farväg eller annans boningshus än 200 meter, har ansetts påkallad af nödig försigtighet och har tillkommit med särskild hänsyn till användningen af trampsax och förgiftadt lockbete. Då innehafvaren af marken är den, som i främsta rummet utsättes för att lida men af sådana jagtanstalter, hvarom i paragrafen är fråga, hafva komite-

rade ansett hans samtycke böra inhemtas, äfven om han ej sjelf innehar jagträtten.

De skärpta föreskrifter, som föreslagits i fråga om rätten att utlägga förgiftadt lockbete, hafva föranledts af den synnerliga fara, särskildt för hundar, som är förenad med användandet af detta jagtmedel.

Hänvisande till hvad vid 6 § anförts rörande komiterades förslag att utsträcka förbudet mot användande af snaror såsom jagtmedel äfven till gröfre snaror, vilja komiterade, med erinran, att en sådan utsträckning egentligen blott i fråga om rådjursjagten har någon praktisk betydelse, här endast tillägga, att, ehuru fångst medelst snara, såsom föranledande onödig grymhet mot villebrådet och uteslutande all möjlighet att till stammens upprätthållande göra nödigt urval mellan könen, rätteligen borde öfverallt förbjudas, komiterade likväl ansett förhanden varande förhållanden icke medgifva borttagande af snarningsrätten i de landsdelar, der den nu eger rum och har häfd för sig, eller Jemtlands län samt Vesterbottens och Norrbottens läns lappmarker.

7 §.

Jagt vid bloss, som flerstädes öfvas å skogsfogel, har ansetts erbjuda skytten ett alltför lätt tillfälle att nedlägga villebråd till skada för stammen och har därför här förbjudits. Med bloss afses tydligtvis alla slag af konstgjordt ljus.

Fångande af raphöns medelst nät, något som icke sällan förekommer särskildt i Skåne, har visat sig särdeles förödande, i det svårighet i allmänhet icke möter att på detta sätt fånga en hel kull på en gång. Komiterade hafva därför ansett detta fångssätt böra i allmänhet förbjudas. Då det emellertid någon gång kan vara af vigt att för utplantering eller annat jagtvårdsändamål möjlighet gifves att fånga raphöns lefvande, hafva komiterade föreslagit, att Konungens Befallningshafvande skulle ega att i särskilda fall lemna tillstånd dertill. Sådant tillstånd bör naturligtvis icke lemnas i fråga om annan mark, än der tillgången på raphöns är god, och ej heller meddelas åt någon, som icke är känd för att ega intresse för jagtvård, eller som kan antagas komma att missbruka tillståndet.

Första momentet af denna § företer inga andra skiljaktigheter från 17 § i gällande jagtstadga än sådana, som betingas af komiterades förslag till nya fridlysningsbestämmelser.

8 §.

I andra momentet förekommer ett nytt stadgande, afsedt att i samband med ansvarsbestämmelsen i 12 § af föreliggande förslag ersätta första stycket af 19 § i nu gällande jagtstadga. Den rätt sistnämnda

lagrum lemna hvar och en att å annans mark upptaga jagthund, som der anträffas lös i skog eller hagmark under tid, då villebråd är fridlyst, lærer sällan eller aldrig hafva kommit till utöfvande. Att upptaga en kringströfvande hund är i allmänhet ingen lätt sak samt medför, såsom vid 23 § i förslaget till lag om rätt till jagt antydts, ganska besvärande förpligtelser, och om någon än kan finnas villig underkasta sig detta besvär och dessa förpligtelser för att befria sin egen jagtmark från der kringströfvande hundar, lærer det knappast komma i fråga, att någon, uteslutande af intresse för jagtvården i allmänhet, begifver sig in å annans mark för att upptaga främmande hundar, som der löpa lösa. Någon motvigt behöfves emellertid mot den vårdslöshet, som icke sällan förekommer i fråga om tillsynen å jagthundar under fredningstid, och komiterade hafva ansett ändamålet kunna vinnas genom att, i stället för nu gällande, faktiskt betydelselösa stadgande, i den nya jagtstadgans dels intaga en allmän föreskrift om skyldighet för hvarje egare af hund, som har för vana att på egen hand löpa omkring i skog eller mark, att hålla hunden instängd eller eljest under sådan vård, att kringströfvandet förhindras, dels stadga böter såsom påföljd, i händelse någon öfverträder berörda stadgande, och det tillika inträffar, att hunden under fredningstid anträffas lös i mark eller skog, der villebråd finnes (jempf. 12 §).

Om anledningen till utbytandet af det i 19 § af nu gällande jagtstadga förekommande ordet »jagthund» mot »hund» hänvisas till hvad derom yttrats vid 23 § i förslaget till lag om rätt till jagt.

9 §. Denna paragraf motsvarar 20 § i gällande jagtstadga. Ändring af denna har allenast derutinnan ansetts erforderlig, att belöningen för dödande af järf föreslagits skola utgå med samma belopp som det för dödande af lo bestämda. Anledningen till denna ändring är, att, enligt hvad erfarenheten visat, järfven är i vida högre grad skadegörande än lon och jemväl förekommer långt talrikare än detta djur.

10 §. Genom här införda stadganden angående straff för utöfvande af jagt under förbjuden tid, hafva de för sådan förseelse i gällande jagtstadgas 22 § meddelade ansvarsbestämmelser blifvit skärpta sålunda, att straffmaximum höjts från tvåhundra till femhundra kronor. Denna skärpning synes komiterade väl behöflig, då de nuvarande bestämmelserna, särskildt i fråga om återfall, hafva visat sig ega alldeles otillräcklig effektivitet. Dessutom har den latitud, inom hvilken domaren vid utmätande af straff för jagt å elg i förbjuden tid enligt nuvarande bestämmelse är hänvisad, synt komiterade alltför liten.

Utöfver nämnda skärpning har ej annan ändring i paragrafen vidtagits, än att förlust af jagtpass stadgats såsom straffpåföljd för den i paragrafen omförmälda förseelse.

Denna paragraf är afpassad efter det i 4 § föreslagna stadgandet om förbud mot försäljning eller forsling af fridlyst vildt och innebär i öfrigt ej någon ändring af hvad tredje stycket af 22 § i gällande jagtstadga innehåller. 11 §.

Åsidosättande af föreskriften i 8 § 2 mom. rörande skyldigheten att taga vård om hund, som har för vana att kringstryka, har icke ansetts böra medföra ansvar i annat fall, än då skada för jagten derigenom förorsakas, hvilket måste antagas inträffa, om hunden under fredningstid anträffas lös i mark, der villebråd finnes. Angående betydelsen af detta uttryck hänvisas till hvad derom yttrats vid 23 § i förslaget till lag om rätt till jagt. 12 §.

Då straff för öfverträdelse af en i den allmänna jagtvårdens intresse meddelad politiföreskrift, enligt komiterades mening, icke bör absorberas af straffet för olofflig jagt enligt strafflagen, äfven om dessa förbrytelser utöfvats genom en och samma handling, har ett stadgande i sådant syfte här föreslagits. 13 §.

Denna paragraf supplerar stadgandet i 26 § i förslaget till lag om rätt till jagt, hvilka begge lagrum motsvara 23 § i nu gällande jagtstadga. 14 §.

Icke sällan förekommer det, att barn, hvilka på grund af minderårighet äro för straff oåtkomliga, användas till bedrifvande af otillåten jagt, särskildt snarning. För att motarbeta ett sådant ofog har här, i analogi med stadganden i brännvins- och ölförsäljningsförfattningarne, föreslagits, att fader, målsman eller husbonde skall anses ansvarig för förseelse, som med hans vetskap begås af barn under femton år, så vida det ej kan visas, att han gjort hvad på honom ankommit för att förekomma densamma. 15 §.

I denna paragraf hafva upptagits de i 24 § af gällande jagtstadga meddelade bestämmelser om åtalspligt och åtalsrätt i fråga om förseelse mot jagtlagstiftningens administrativa föreskrifter, dervid af förut anfördt 16 §.

skäl tjenstemän och betjente vid skogsläroverken särskildt angifvits såsom behörige i nämnda hänseende.

17 §. I analogi med hvad som föreslagits i 30 § af förslaget till lag om rätt till jagt, hafva böter, som enligt jagtstadgan ådömas, ansetts böra fördelas emellan åklagaren och vederbörande kommun i stället för emellan åklagaren och kronan, hvarjemte angifvaren berättigats till hälften i åklagarens bötesandel.

Stadgandet i 25 § af nu gällande jagtstadga, enligt hvilket villebråd, som fällts under fridlysningstid och till följd deraf förverkats, skall tillfalla åklagaren, har syntts komiterade innebära en obillighet mot jagträttens innehafvare i det fall, att förseelsen icke föröfvats af honom sjelf, utan af annan person. Fastän jagträttsinnehafvaren sjelf icke egt fälla djuret, innan jagttiden inträdt, måste dock den olagliga jagten betraktas såsom ett intrång i hans jagträtt, och han synes derföre ock vara närmast till att behålla det fällda villebrådet eller af den jagande utbekomma dess värde. Särskildt framträder obilligheten af stadgandet i sådana fall, då åklagaren, såsom hans rätt anses vara, sätter sig i besittning af i förbjuden tid fällt villebråd och behåller det, fastän åtal sedermera ej följer. En jagträttsinnehafvare kan möjligen med jemnmod se försäljningspriset för en å hans egor i olaga tid fäld elgtjur stanna i åklagarens ficka, om denne genom åtal mot den brottslige jägaren gör något till för att förtjena en dylik uppmuntran, men der detta ej är fallet, kan man svårligen förtänka jagträttsinnehafvaren, om han med oblida ögon ser en annan tillegna sig villebråd, som han sjelf kanske länge fredat.

Anledningen till nuvarande anordning torde hufvudsakligen vara att söka i farhågan för att villebrådets tillerkännande åt jagträttsinnehafvaren skulle innebära en frestelse för denne att sjelf åsidosätta fridlysningbestämmelserna. En sådan fara förefinnes visserligen, men genom uppställande af vissa garantier torde dock missbruk kunna förebyggas. Om man sålunda stadgar dels förbud för jagträttsinnehafvaren att sätta sig i besittning af villebrådet annorledes än i vittens närvaro, dels åläggande för honom att inom viss kort tid efter besittningstagandet anmäla förhållandet för allmänna åklagaren i orten, lär ingen vilja underkasta sig ett sådant sakens offentliggörande, med mindre han vet med sig, att han sjelf är utan skuld. Komiterade hafva derför ansett den allmänne åklagaren för närvarande tillerkända rätt i förevarande hänseende kunna under ofvan angifna vilkor öfverflyttas å jagträttsinnehafvaren i sådana fall, der denne icke sjelf begått förseelsen

eller varit deri delaktig. Liknande föreskrifter förekomma i de nya norska och finska jagtlagsförslagen.

De för särskilda delar af landet tid efter annan meddelade påbud, genom hvilka viss villebrådsart eller hondjur eller ungar af sådan art för en följd af år eller tills vidare helt och hållet fridlysts, hafva, enligt komiterades åsigt, varit af tvifvelaktigt värde för jagtvårdens och villebrådstammens upprätthållande och förkofran. Dylika totalförbud kunna visserligen anses berättigade och af behovet påkallade till skydd för en i landet inplanterad ny villebrådsart under första tiden eller för fredande af ett djurslag, som är på väg att helt och hållet dö ut; men att tillgripa denna kraftåtgärd för afhjelpande af en tillfällig minskning af viss villebrådsart inom ett särskildt län eller landskap är desto mindre lämpligt, som erfarenheten visat, att någon verklig och varaktig fördel af sådana lokala totalförbud icke står att vinna. Med hänsyn härtill, och då den brokiga mångfald af dylika förbud, som under senare tider uppstått, lätt föranleder oreda och förvirring, anse komiterade det högeligen önskvärdt, att en sådan separatlagstiftning för framtiden upphör eller åtminstone inskränkes till sådana fall, der alldeles särskilda omständigheter göra densamma nödvändig. Att föreslå omedelbart upphäfvande af alla nu gällande totalförbud har dock ansetts icke böra ifrågakomma; de bland dessa, för hvilkas giltighet en viss tidsbegränkning gjorts vid deras utfärdande, synas lämpligen böra fortfara att ega bestånd till utgången af den en gång fastställda tiden, hvaremot i fråga om sådana totalförbud, som utfärdats att gälla *tills vidare*, komiterade ansett en allmän sluttermin böra utsättas, och har denna, med hänsyn dertill, att totalförbud med fixerad giltighetstid i allmänhet icke utfärdas för längre tidsperiod än fem år, bestämts till utgången af år 1903.

Den allmänna jagttiden för elg är för närvarande liksom enligt komiterades förslag bestämd till 1—15 September; men enligt Kongl. kung. den 11 Juni 1887 och den 14 April 1893 är å kronoparkerna Halle- och Hunneberg jagt efter elg tillåten jemväl under sista hälften af September. Någon ändring i denna undantagsbestämmelse har desto mindre ansetts böra ifrågakomma, som berörda kronoparker i flera afseenden äro jemförliga med inhägnade djurgårdar, och komiterade hafva därför i öfvergångsbestämmelserna intagit förbehåll om nämnda kungörelsers fortfarande giltighet.

Genom Kongl. resolutionen den 25 Januari 1889 har Karlsö jagt- och djurskyddsförenings aktiebolag, som förvärfvat eganderätten till den vid kusten af Gotland i öppna hafvet belägna Stora Karlsö i syfte att

*Öfver-
gångsbe-
stämmel-
serna.*

bevara öns egendomliga fogelverld, skydda och förkofra ejdern samt inplantera hare eller möjligen i framtiden annat ädlare villebråd, erhållit medgifvande att tills vidare, och intilldess annorlunda kunde förordnas, å nämnda ö idka all slags jagt under alla tider af året. Då den särskilda rätt, som sålunda lemnats förenämnda bolag, tydligtvis icke bör rubbas af den nya jagtlagstiftningen, har en erinran derom gjorts i öfvergångsstadgandena.

Bibehållandet af ofvan nämnda undantagsbestämmelser för Halle- och Hunneberg samt Stora Karlsö i förening med den omständigheten, att det genom Kongl. kung. den 17 April 1896 meddelade, till den 1 September 1901 gällande förbud mot all jagt å elgkor och årskalfvar efter elg inom Elfsborgs län, enligt kungörelsens innehåll icke berör de inom länet belägna delarne af kronoparkerna Halle- och Hunneberg samt Edsmären, har gjort det nödvändigt att meddela särskilda föreskrifter i fråga om forsling och försäljning af elg, som fällt å berörda kronoparker, äfvensom vildt i allmänhet, som nedlagts å Stora Karlsö. Komiterade hafva trott saken lämpligen kunna ordnas på enahanda sätt, som i 4 § föreslagits i fråga om vildt, som fällt i hägnad jagtpark eller djurgård. — Skulle det genom Kongl. kung. den 23 Oktober 1896 för tiden intill den 1 Januari 1899 meddelade totalförbud mot jagt å tysk hare i Skåne med undantag af ön Hven komma att förnyas och ännu vara gällande vid tiden för den nya jagtstadgans utfärdande, torde särskilda föreskrifter böra meddelas äfven i fråga om forsling och försäljning af tysk hare, som fällt å nämnda ö.

Någon större nytta torde väl ej vara att förvänta af de åtgärder till skyddande af ejderfogeln och dess ägg, som tillkommit på grund af Kongl. brefven till Skogsstyrelsen den 12 Februari 1869 och den 3 Maj 1870, men komiterade hafva dock ansett sig sakna anledning härutinnan föreslå någon ändring i det nu bestående.

Förslaget till lag om tillägg till lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 April 1889 har föranledts deraf, att frågan om tiden för beståndet af jagträttsupplåtelser gjorts till föremål för särskild lagstiftning i 9 § af förslaget till lag om rätt till jagt.

Förslaget till lag om ändring af 24 kap. 13 § strafflagen.

Bland de för jagtvården i vårt land intresserade personer lär knappast råda mer än en mening derom, att straffbestämmelserna i 24 kap. 13 § strafflagen för olofflig jagt äro alltför lindriga. Särskildt gäller detta i fråga om yrkesmessigt tjufskytte, hvilket i flera utländska lagstiftningar likställas med tjufnadsbrott. Komiterade, som dela den allmänna åsigten härutinnan, hafva derföre föreslagit dels förhöjning af straffmaximum för sådana fall, som afses i paragrafens första stycke, till 200 kronor, dels utsträckning af latituden för återfall och sådan olofflig jagt, vid hvilken fällts villebråd af något utaf de i 12 § andra stycket omförmälda slag, till bötesmaximum eller fängelse i högst sex månader.
